

KRISTUKSESTA OSALLISET

Suomen evankelis-luterilaisen kirkon, Suomen metodistikirkon ja
Finlands svenska metodistkyrkan yhteisen neuvottelukunnan raportti

13.9.2007

Johdanto

1. Luterilaiset ja metodistit matkalla kohti yhteyttä
 - 1.1 Yhteinen usko ja yhteinen kutsumus
 - 1.1.1 Kirkkojemme tunnustusperusta
 - 1.1.2 Yhteinen uskomme kolmiyhteiseen Jumalaan
 - 1.1.3 Kirkon ykseys ja yhteinen todistus
 - 1.2 Neuvotteluja ja sopimuksia
 - 1.2.1 Luterilainen maailmanliitto – Metodistikirkkojen maailmanneuvosto 1984
 - 1.2.2 Saksa 1987
 - 1.2.3 Itävalta 1990
 - 1.2.4 Ruotsi 1993
 - 1.2.5 Norja 1997
 - 1.2.6 Euroopan metodistikirkot ja Leuenbergin kirkkoyhteisö 1997
 - 1.2.7 Yhdysvallat 2005
 - 1.2.8 Muita tärkeitä ekumeenisia asiakirjoja
 - 1.2.9 Solmittujen sopimusten merkitys
2. Vanhurskauttaminen ja pyhitys
 - 2.1 Ihmisen pelastuksen tarve
 - 2.2 Luonnollinen Jumalan-tuntemus ja vanhurskauttavan uskon syntyminen
 - 2.3 Vanhurskauttaminen Kristuksen tähden, armosta, uskon kautta
 - 2.4 Vanhurskauttaminen syntien anteeksiantamisena ja vanhurskaaksi tekemisenä
 - 2.4.1 Luterilaiset erityiskorostukset
 - 2.4.2 Metodistiset erityiskorostukset
 - 2.4.3 ”Vanhurskauttamisen” ja ”pyhityksen” terminologinen selvennys
 - 2.5 ”Kasvaminen vanhurskaudessa”
 - 2.6 Vanhurskautuksesta seuraava pyhitys ja sen kasvu
 - 2.7 Pelastusvarmuus
3. Pelastuksen välineet
 - 3.1 Armonvälineet
 - 3.1.1 Sana ja sakramentit
 - 3.1.2 Armonvälineiden vaikutus
 - 3.2 Sana
 - 3.3 Kaste
 - 3.3.1 Kaste sakramenttina
 - 3.3.2 Kaste ja usko
 - 3.3.3 Kasteen vaikutus
 - 3.3.4 Kastekäytäntö
 - 3.4 Ehtoollinen
 - 3.4.1 Kiitoksen, muiston, anteeksiantamuksen, vahvistumisen ja yhteyden ateria
 - 3.4.2 Ehtoollinen Kristuksen ja syntien anteeksiannon vastaanottamisena
 - 3.4.3 Ehtoollinen kirkkoa vahvistavana ateria
4. Kirkko ja virka
 - 4.1 Kirkon olemus
 - 4.1.1 Kirkko perustuu kolmiyhteisen Jumalan työhön
 - 4.1.2 Kirkko on yksi, pyhä, katolinen ja apostolinen
 - 4.2 Yhteinen pappeus
 - 4.2.1 Kristittyjen yhteinen tehtävä
 - 4.2.2 Kirkon jäsenyys
 - 4.3 Kirkon virka
 - 4.3.1 Jumala on asettanut erityisen viran
 - 4.3.2 Pappi, diakoni ja piispa
5. Johtopäätökset ja suositukset kirkoillemme

Johdanto

”Hän on ilmaissut meille tahtonsa salaisuuden, sen Kristusta koskevan suunnitelman, jonka hän oli nähnyt hyväksi tehdä ja joka oli määräajan tullessa toteutuva: hän oli yhdistävä Kristuksessa yhdeksi kaiken, mitä on taivaassa ja maan päällä.” (Ef. 1:9–10)

Luterilaisina ja metodisteina olemme saaneet omissa kirkoissamme oppia tuntemaan Jumalan Isänä, Poikana ja Pyhänä Henkenä. Olemme tulleet kristityiksi, koska Jumala on meidät kutsunut kirkoissamme julistetun evankeliumin sanalla. Olemme tulleet osallisiksi pelastuksesta Kristuksessa, siitä ”paljastetusta salaisuudesta” (Room. 16:25), jonka Jumala on tehnyt meille tiettäväksi johdattamalla meidät luokseen omissa seurakunnissamme. Olemme uskossamme kasvaneet tietoisiksi omien kirkkojemme tunnustuksesta ja opetuksesta. Niihin sitoutuminen on meille pysymistä apostolisessa uskossa, se on ”pitämistä kiinni siitä, minkä olemme oppineet, koska tiedämme keneltä olemme sen oppineet” (2. Tim. 3:14). Yhteinen uskomme kiteytyy kristikunnan kolmessa ekumeenisessa tunnustuksessa, jotka ovat Apostolinen uskontunnustus, Nikean-Konstantinopolin tunnustus sekä ns. Athanasioksen tunnustus.

Ennen muuta kuuntelemme kuitenkin Jumalan puhetta Pyhässä Raamatussa. Yhdessä olemme kuulleet yhä selvemmin kutsun kohti koko kristikunnan ykseyttä. Herramme Jeesus Kristus rukoilee ”että he kaikki olisivat yhtä, niin kuin sinä, Isä, olet minussa ja minä sinussa. Niin tulee heidänkin olla yhtä meidän kanssamme, jotta maailma uskoisi sinun lähettäneen minut.” (Joh. 17:21) Ykseys, johon meidät on kutsuttu, on kristillisen uskomme keskeisiä asioita. Se ei ole valinnanvarainen seikka, jonka kirkot voisivat jättää muiden, ”tärkeämpien” asioiden taakse, vaan siinä on kysymys Kristuksen omien asemasta Jumalan pelastussuunnitelmassa. Kirkon ykseys on osa Jumalan valmistamaa pelastusta Kristuksessa, jota meidät on lähetetty julistamaan. Meidän suhteemme Kristukseen, toinen toiseemme sekä todistuksemme Hänestä kuuluvat yhteen ja ovat saman pelastussuunnitelman eri puolia.

Kirkon ykseys perustuu kolmiyhteisen Jumalan omaan ykseyteen. Hänen persooniensa välinen yhteys on meidän keskinäisen yhteytemme lähtökohta. Kristuksen rukous meidän puolestamme johtaa meidät osallisiksi siitä yhteydestä, joka ainokaisella Pojalla on Isän kanssa. Tullessamme tuntemaan Pojan tulemme tuntemaan myös Isän. Isän ja Pojan yhteys, Pojan asuminen Pyhässä Hengessä hänen omissaan sekä uskovien ykseys ovat keskeinen osa Jumalan suunnitelmaa, josta kristityt todistavat: ”Kun minä olen heissä ja sinä olet minussa, he ovat täydellisesti yhtä, ja silloin maailma ymmärtää, että sinä olet lähettänyt minut.” (Joh. 17:23)

Meillä on yhteinen kutsumus julistaa evankeliumia Kristuksesta. Se tapahtuu erityisesti omassa maassamme, mutta ulottuu aina maailman ääriin asti. Nykypäivän Suomessa meidän todistuksellemme asettavat haasteita ihmisten oheneva tietoisuus kristillisen uskon perusteista ja lisääntyvä nopean tyydytyksentunteen tavoittelu itsekkäillä ja kulutuskeskeisillä elämäntavoilla. Toisaalta meidän todistustamme ei voi suunnata ainoastaan tälle yhteiskunnalle ja sen tämänhetkisten tarpeiden mukaan, vaan meidän on yhdessä tutkittava, mitä Jumala haluaa sanoa kaikille ihmisille kaikkina aikoina. Siksi me luterilaisina ja metodisteina olemme halunneet syventyä uskomme perusteisiin ja keskustella siitä, keitä olemme kristittyinä, miten kirkkomme opettavat pelastuksen lahjasta sekä siitä, miten Jumalan pelastavat lahjat tulevat meidän osaksemme. Tässä raportissa esitelty oppikeskustelu luotaa kirkkojemme syvimpiä identiteetin kysymyksiä. Vakaumuksemme mukaan juuri sellainen keskustelu on merkityksellistä ja hedelmällistä sekä kristittyjen ykseyden että yhteisen todistuksen kannalta.

Eri kirkkojen kohtaaminen ei kuitenkaan voi tapahtua yksinomaan teologisen oppikeskustelun muodossa. Kristuksen esirukous kutsuu meidät myös yhteiseen hengelliseen elämään, yhteiseen sanan kuulemiseen ja rukoukseen. Luterilaisina ja metodisteina olemme jakaneet toisillemme sitä, mitä itse olemme saaneet ja siten auttaneet toisiamme tuntemaan yhä paremmin niitä rikkauksia, jotka ovat kätkeytyneinä Kristukseen.

Keskinäinen kohtaaminen merkitsee myös sovitusta. Luterilaisten ja metodististen kirkkojen välillä ovat Suomessa vallinneet hyvät suhteet. Monilla paikkakunnilla on jo vuosikymmenten ajan etsitty keskinäistä yhteyttä osana kirkkojen yhteistä ekumeenista liikettä. Toisaalla on joistakin tilanteista jäänyt myös kipeitä muistoja. Aina ei kirkoissamme ole ollut luottamusta toisen kirkon uskon ja käytäntöjen vilpittömyyttä kohtaan. Jumala, joka on sovittanut maailman itsensä kanssa, tekee meistä kuitenkin lähettiläitä, jotka kuuluttavat yhdessä sovitusta Kristuksessa (2. Kor. 5:18–20). Yhteinen usko Kristukseen luo meille myös keskinäisen sovinnon.

Suomen evankelis-luterilainen kirkko, Suomen metodistikirkko sekä Finlands svenska metodistkyrka aloittivat oppikeskustelut syksyllä 2002. Neuvotteluihin kokoonnuttiin yhteensä yhdeksän kertaa vuoteen 2007 mennessä. Niiden päättyessä lausimme yhteisen kiitoksen Jumalalle, joka on johdattanut meitä luterilaisina ja metodisteina tuntemaan paremmin toisiamme, ja esitämme kirkoillemme harkittaviksi raporttimme lopussa olevien askelien ottamista kohti läheisempää yhteyttä.

Helsingissä 13.9.2007

Samuel Salmi
Piispa

Tapani Rajamaa
Pastori

Tom Hellsten
Piirikunnanjohtaja

Neuvottelukuntien jäsenet:

Suomen evankelis-luterilainen kirkko

Piispa Samuel Salmi
Tuomiorovasti Simo S. Salo
Dosentti Sammeli Juntunen
TM Minna Hietamäki
TD Märten Björkgren
Dosentti Matti Repo

Suomen metodistikirkko

Piirikunnanjohtaja Timo Virtanen
Pastori Tapani Rajamaa
Diakoni Pirjo Pöllänen

Finlands svenska metodistkyrka

Piispa Hans Växby (2002-2005)
Piirikunnanjohtaja Tom Hellsten
Päätoimittaja Jan-Erik Andelin
TD Leif-Göte Björklund (2005-2007)

Neuvottelujen sihteerinä toimi Kirkkohallituksen teologisten asiain sihteerinä, dosentti Matti Repo, ja niihin osallistui myös Oulun hiippakunnan piispan teologinen sihteerinä, pastori Timo Helenius.

1. Luterilaiset ja metodistit matkalla kohti yhteyttä

1.1 Yhteinen usko ja yhteinen kutsumus

1.1.1 Kirkkojemme tunnustusperusta

- 1 Suomen evankelis-luterilainen kirkko sekä Suomen metodistikirkko ja Finlands svenska metodistkyrka perustavat uskonsa pyhän Raamatun profeetallisiin ja apostolisiin kirjoituksiin. Sekä luterilaiset että metodistit tunnustavat myös vanhan kirkon ekumeeniset uskontunnustukset.
- 2 Evankelis-luterilaisen kirkon tunnustuskirjat nimeävät vanhan kirkon uskontunnustuksina Apostolisen uskontunnustuksen, Nikean tunnustuksen sekä Athanasioksen tunnustuksen.¹ Metodistikirkkojen *The Book of Discipline* mainitsee Nikean tunnustuksen, Khalkedonin formulaa sekä Apostolisen uskontunnustuksen.²
- 3 Ekumeenisten tunnustusten lisäksi Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkkolaki ja kirkkojärjestys viittaavat *Augsburgin tunnustukseen* ja muihin luterilaisen kirkon *Yksimielisyyden kirjaan* otettuihin tunnustuskirjoihin.³ Metodistikirkkojen tunnustusohjassa ei ole vastaavasti rajattua yhtä kokoelmaa, mutta *Book of Discipline* antaa tunnustuskirjan luonteen Englannin kirkon *Articles of Religion* -dokumentista muokatuille uskonkappaleille sekä eräille Wesley'n kirjoituksille (*Sermons on Several Occasions, Explanatory Notes Upon the New Testament*).⁴
- 4 Kirkkojemme yhteinen uskonperusta kutsuu meidät tekemään rukoillen työtä keskinäisen yhteyden saavuttamiseksi. Se tekee meille mahdolliseksi käydä teologista keskustelua, jossa tulemme tuntemaan itsemme ja toisemme omien kirkkojemme opillisen tradition valossa. Matkalla kohti yhteyttä tutkimme uskonoppiemme yhtäpitävyyttä ja tunnistamme niiden eroavuuksia, mutta myös arvioimme, ovatko eroavuudet kirkkojamme erottavia tekijöitä.

1.1.2 Yhteinen uskomme Kolmiyhteiseen Jumalaan

- 5 Yhdessä muun kristikunnan kanssa luterilaiset ja metodistit tunnustavat uskoa kolmiyhteiseen Jumalaan. Vanhan kirkon ekumeenisten tunnustusten mukaan Jumala on Isä ja Poika ja Pyhä Henki. Jumala on yksi, mutta hän on ilmoittanut itsensä kolmessa persoonassa. Usko Isään, Poikaan ja Pyhään Henkeen muodostaa yhden kokonaisuuden, jossa Jumalan valmistama pelastus lahjoitetaan meille kunkin persoonan toimissa. Tunnustus ilmaisee uskoa Jumalan pelastavaan työhön Isänä, Poikana ja Pyhänä Henkenä.
- 6 Meidän aikamme kansainvälinen ekumeeninen liike lausuu kolmiyhteisen Jumalan pelastusteoista: ”Kristityt uskovat, että ’yksi tosi Jumala’, joka teki itsensä tunnetuksi Israelille, on ilmoittanut itsensä lopullisesti ’hänessä, jonka olet lähettänyt’, nimittäin Jeesuksessa Kristuksessa (Joh. 17:3). He uskovat myös, että Kristuksessa Jumala teki itse

¹ *Evankelis-luterilaisen kirkon tunnustuskirjat*, Jyväskylä 1990, 41–46.

² *The Book of Discipline of the United Methodist Church in Northern Europe*, 2001, § 101-103.

³ KL 1:1; KJ 1:1.

⁴ *Book of Discipline* § 102-103.

sovinnon maailman kanssa (2.Kor. 5:19) ja että Pyhän Henkensä välityksellä Jumala tuo uuden ja ikuisen elämän kaikille, jotka Kristuksen kautta panevat luottamuksensa häneen.”⁵

1.1.3 Kirkon ykseys ja yhteinen todistus

- 7 Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen keskinäinen yhteys on kirkkojemme välisen yhteyden perusta. Uskomme kolmiyhteiseen Jumalaan tekee meidät osallisiksi pelastuksen täyteydestä, jonka Jumala kolmessa persoonassaan meille lahjoittaa. Tunnumme Jumalan rakastavana Isänä hänen Poikansa kautta Pyhässä Hengessä. Uskon kautta me liitymme siihen yhteyteen, joka Jumalan persoonien välillä vallitsee. Niin me tulemme myös osallisiksi kolmiyhteisen Jumalan lähetystehtävästä: Isä lähetti Poikansa, Poika lähettää kirkkonsa ja rukoilee Isää lähettämään Pyhän Henkensä. Kirkon ykseys ja todistajan kutsumus perustuvat siten Kolminaisuuden ykseyteen. Yhdymme luterilais-anglikaanisen *Porvoon julkilausuman* sanoihin:
- 8 ”Olemme alkaneet nähdä yhä selvemmin, että emme ole toisillemme vieraita, vaan kuulumme ’Jumalan perheeseen, samaan kansaan kuin pyhät’ ja olemme ’kiviä siinä rakennuksessa, jonka perustuksena ovat apostolit ja profeetat ja jonka kulmakivenä on itse Jeesus Kristus’ (Ef. 2:19–20). Jumalan armon lahjan kautta meidät on saatettu Jumalan tahdon piiriin, hänen, joka tahtoo sovittaa itsensä kanssa kaiken, mitä hän on luonut ja ylläpitää (2 Kor. 5:17–19). Hän vapauttaa luomakunnan kaikesta orjuudesta (Room. 8:19–22) ja yhdistää kaiken yhdeksi hänen kanssaan (Ef. 1:9–). Jumalan päämääränä ja tarkoituksena Kristuksessa on kaiken hänen luomansa ennalleen saattaminen ja uudistaminen, hänen valtakuntansa tuleminen täyteydessään.”⁶

1.2 Neuvotteluja ja sopimuksia

1.2.1 Luterilainen maailmanliitto – Metodistikirkkojen maailmanneuvosto 1984

- 9 Luterilaiset ja metodistit ovat käyneet sopimukseen johtaneita neuvotteluja sekä kansallisella että kansainvälisellä tasolla. Luterilaisen maailmanliiton ja Metodistikirkkojen maailmanneuvoston yhteinen komissio kävi vuosina 1979–1984 neuvotteluja, joiden loppuraportti julkaistiin nimellä *The Church: Community of Grace*.⁷
- 10 Monissa opinkohdissa saavutettiin merkittävää yksimielisyyttä, mutta näkemyseroja tunnistettiin käsityksessä vanhurskauttamisesta ja pyhityksestä. Metodistit painottivat Jumalan edeltävää armoa, joka valmistaa ihmisen vastaamaan Jumalan vanhurskauttavan armon. Luterilaiset puolestaan tähdensivät Jumalan antavan kertakaikkisesti ja yhä uudelleen synnit anteeksi, joten kristityt ovat koko ajan riippuvaisia Jumalan vanhurskauttavasta armosta. Luterilaisten tähdentäessä uskovien yhtäaikaista vanhurskautta ja syntisyyttä (*simul*

⁵ *Tunnustamme yhden uskon*. Apostolisen uskon ekumeeninen selitys Nikaian-Konstantinopolin uskontunnustuksen mukaan (381) mukaan. Kirkkojen maailmanneuvoston Faith and Order -asiakirja n:o 153. Suomentanut ja toimittanut Kari Mikael Rönttilä. Suomen ekumeenisen neuvoston opillisten kysymysten jaosto. Suomen ekumeenisen neuvoston julkaisuja LVI. Helsinki 1998, 6.

⁶ *Porvoon yhteinen julkilausuma* § 14.

⁷ Ilmestynyt suomeksi: *Kirkko – armon yhteisö*. Luterilaisen maailmanliiton ja Maailman metodistineuvoston yhteiskomission (1979–1984) loppuraportti. Teoksessa: Risto Saarinen (toim.), *Ekumeeninen työkirja*. Kirkkojen tekstejä 1973–1997. Studia missiologica et oecumenica Fennica 59. Helsinki: Luther-Agricola-Seura 1998, 170–197.

iustus et peccator) asettivat metodistit enemmän painoa vanhurskauttamista seuraavaan pyhitykseen.

- 11 Myös käsityksissä kasteesta ja ehtoollisesta havaittiin eroja. Luterilaiset katsoivat kasteen olevan välttämätön pelastukseen, metodistit puolestaan näkivät Jumalan edeltävän armon tekevän työtä inhimillisistä toimista riippumatta. Luterilaiset tähdensivät Kristuksen reaalista läsnäoloa ehtoollisen leivässä ja viinissä riippumatta vastaanottajan uskosta; metodistitkin katsoivat Kristuksen olevan läsnä ja antavan ruumiinsa ja verensä leivän ja viinin myötä kaikille, jotka ottavat ne uskoen vastaan. Loppuraportin mukaan erot eivät kuitenkaan olleet sellaisia, joiden nojalla voisi pitää toisen käsitystä yhteen sopimattomana oman käsityksen kanssa.
- 12 Maailmanliittojen yhteinen komissio katsoi, että dialogi on johtanut kohti suurempaa yhteyttä uskossa, todistuksessa ja palvelussa. Se päättyi suosittelemaan askeleita kohti täyttä sanan ja sakramenttien yhteyttä ja että ensimmäisenä askeleena jäsenkirkot harjoittaisivat virallisesti saarnatuolivaihtoja ja ehtoollisvieraanvaraisuutta.

1.2.2 Saksa 1987

- 13 Saksan liittotasavallan sekä Länsi-Berliinin Evankelinen metodistikirkko (EmK) sekä Saksan yhdistynyt evankelis-luterilainen kirkko (VELKD) kävivät neuvottelut vuosina 1980–1982 sekä 1985. Tuloksena syntyi dokumentti *Vom Dialog zur Kanzel- und Abendmahlsgemeinschaft*, jonka perusteella EmK ja VELKD sopivat vuonna 1987 keskinäisestä saarnatuolin ja ehtoollisen yhteydestä.
- 14 Dialogia käytiin osin yhtä aikaa maailmanliittojen neuvottelujen kanssa. Saarnatuolin ja sakramenttien yhteyden katsottiin sisältävän myös molemminpuolisen ordinaation tunnustamisen. Tulevissa dialogeissa selvitettäväksi jätettiin teemoja, joilla ei katsottu olevan kirkkoja erottavaa luonnetta.

1.2.3 Itävalta 1990

- 15 Saksan neuvottelujen jälkeen myös Itävallassa solmittiin sopimus luterilaisen, reformoidun sekä metodistisen kirkon välillä. *Evangelische Kirche Augsburgischen Bekenntnisses* hyväksyi toukokuussa 1990 julistuksen, jossa viitataan maailmanliittojen dialogin tuloksiin ja julistetaan keskinäinen saarnatuolin ja alttarin yhteys. Siihen sisältyy myös molemminpuolinen ordinaation tunnustaminen. Jäljelle jäävillä eriävillä näkemyksillä ei katsota olevan kirkkoja erottavaa luonnetta.

1.2.4 Ruotsi 1993

- 16 *Svenska kyrkan* ja *Metodistkyrkan i Sverige* aloittivat omat neuvottelunsa 1979. Ensimmäinen vaihe päättyi 1985 suositukseen täydestä julistuksen ja sakramenttien yhteydestä sekä molemminpuolisesta ordinaation tunnustamisesta. Dialogia jatkettiin 1990–1991 edellisen työryhmän tuloksia tarkentaen ja laajentaen. Huomiota kiinnitettiin erityisesti vanhurskauttamiseen ja pyhitykseen.

- 17 Vuonna 1993 Ruotsin (luterilainen) kirkolliskokous päätti toteuttaa neuvottelukunnan ehdottamat kuusi toimenpidettä: 1) yhteisiä jumalanpalveluksia, joissa toimitetaan sakramentti, voidaan viettää joko Ruotsin metodistikirkon ordinoitun vanhimman tai Ruotsin kirkon papin johdolla, 2) jos jomman kumman kirkon pappi siirtyy toisen palvelukseen, häntä ei ordinoida uudestaan, 3) avataan mahdollisuus toisen kirkon papeille tai piispoille avustaa pappis- tai piispanvihkimyksessä, 4) kumpikin kirkko säilyttää itsenäisyytensä, 5) avataan mahdollisuus yhteistoimintaan toisen kirkon kanssa, 6) ordinoitu pappi, joka hakee papin virkaa toisen kirkon palveluksessa, tulee tutkia koulutuksen ja sopivuuden kannalta ja hänen tulee antaa pappislupaus piispalle ja tuomiokapitulille tai vastaavasti vakuutus lojaliteetista. Kirkolliskokouksen oppilautakunta katsoi, että dialogeissa ei ole saavutettu niin laajaa konsensusta, että voitaisiin puhua “täydestä julistus- ja sakramenttiyhteydestä”, vaan korkeintaan “läheisemmästä tai syvemmästä julistuksen ja sakramenttien yhteydestä sekä toisen kirkon pappisvihkimyksen tai vanhimman ordinaation hyväksymisestä”.

1.2.5 Norja 1997

- 18 Norjassa käytiin vuosina 1991–1994 dialogi, joka tuotti raportin *Nådens fellesskap*. Nimi viittaa maailmanliittojen dialogiraporttiin *Community of Grace*. Norjassa todettiin, että Luterilaisen maailmanliiton ja Metodistikirkkojen maailmanneuvoston sekä Ruotsin kirkon ja Ruotsin metodistikirkon käymät dialogit kuuluvat osana *Nådens fellesskap* -raporttiin, ja että jo riittävästi käsitellyjä kysymyksiä ei tarvinnut avata enää uudestaan.
- 19 Dialogiryhmä päätyi suosittelemaan kirkoille “laajennettua kirkollista yhteyttä”. Se merkitsi mm. yhteistä ehtoollisen viettämistä, toisen kirkon jäseniin suhtautumista kuin omiin jäseniin jumalanpalvelus- ja muissa pastoraalisissa toimituksissa, toisen kirkon piispanvihkimykseen ja ordinaatioon sekä paikalliseen seurakunnan virkaan asettamiseen osallistumista, toisen kirkon vihityn työntekijän vastaanottamista kutsun ja sopimuksen perusteella toimittamaan samaa virkaa omassa kirkossa voimassaolevien säännösten mukaisesti ilman uutta ordinoimista tai konsekroimista – pysyvien järjestelyjen ollessa kysymyksessä kirkkojen tulee noudattaa samoja edellytyksiä, mitä tulee koulutukseen sopivuuteen ja lojaaliuteen. Sopimus allekirjoitettiin 1997.

1.2.6 Euroopan metodistikirkot ja Leuenbergin konkordia 1997

- 20 Euroopan kuusi metodistikirkkoa astuivat v. 1997 erityisen asiakirjan välityksellä kirkolliseen yhteyteen Leuenbergin konkordian allekirjoittajakirkkojen kanssa (*Joint Declaration on Church Fellowship*). Pohjoismaissa toimivat metodistikirkot kuuluvat siten Euroopan protestanttisten kirkkojen yhteisöön (EPKY, ent. Leuenbergin kirkkoyhteisö), mutta Suomen, Ruotsin ja Islannin evankelis-luterilaiset kirkot ovat tarkkailijoita, jotka osallistuvat yhteisön teologiseen työhön.

1.2.7 Yhdysvallat 2005

- 21 Yhdysvalloissa ovat luterilaiset ja metodistit neuvotelleet 1977–1979, 1985–1987 sekä 2001–2005. Neuvotteluissa hyödynnettiin sekä maailmanliittojen että skandinaavisten dialogien tuloksia, mutta tuotettiin myös omaa aineistoa. Neuvottelujen tuloksena Amerikan

evankelis-luterilaisen kirkon (ELCA) kirkolliskokous päätti elokuussa 2005 tehdä väliaikaisen sopimuksen ehtoollisyhteydestä Yhdistyneen metodistikirkon (UMC) kanssa. Metodistikirkon piispainkokous oli hyväksynyt neuvottelukunnan ehdotuksen saman vuoden toukokuussa. Väliaikainen sopimus rakentuu edeltävien dialogien tuloksiin, jotka koskevat varsinkin vanhurskauttamista ja sakramenteja. Sopimuksen mukaan kirkot ovat vasta matkalla kohti täyttä kommuuniota, mutta ne avasivat jo nyt ehtoollisyhteyden. Tulevissa neuvotteluissa on vielä keskusteltava pyhityksestä ja täydellisyydestä rakkaudessa sekä kirkon virasta.

1.2.8 Muita tärkeitä ekumeenisia asiakirjoja

- 22 Metodistikirkkojen maailmanneuvosto on vuonna 2006 omaksunut luterilais-katolisen *Yhteisen julistuksen vanhurskauttamisopista*, jonka Luterilaisen maailmanliiton ja Paavillisen ykseysneuvoston edustajat allekirjoittivat 31.10.1999. Metodistien päätös vahvistettiin maailmanneuvoston yleiskokouksessa pidetyssä juhla jumalanpalveluksessa 23.7.2006 Söulissa. Yhteisen kolmen osapuolen vahvistuksen allekirjoittivat Metodistikirkkojen maailmanneuvoston, Luterilaisen maailmanliiton ja Paavillisen ykseyden edistämisen neuvoston edustajat. Sen mukaan metodistit yhtyvät *Yhteisen julistuksen* esittämiin perustaviin totuuksiin vanhurskauttamisopista, ja kaikki kolme osapuolta sitoutuvat syventämään yhteistä käsitystään vanhurskauttamisesta tutkimuksessa, opetuksessa ja saarnatoimessa.
- 23 Suomen evankelis-luterilaisen kirkon tärkein ekumeeninen sitoumus on *Porvoon julistus*, joka allekirjoitettiin 1996 ja joka yhdistää Pohjoismaiden ja Baltian luterilaisia kirkkoja sekä Britannian ja Irlannin anglikaanisia kirkkoja. Sopimus luo kirkkojen välille läheisen yhteyden, jonka mukaan kirkot sitoutuvat pitämään toistensa kastettuja jäseniä myös ominaan sekä toivottamaan heidät tervetulleiksi vastaanottamaan sakramenteja ja pastoraalisia palveluja. Ne myös sitoutuvat toivottamaan tervetulleiksi piispallisesti vihityt papit, piispat ja diakonit toimittamaan vastaavaa virkaa toisessa kirkossa, kulloinkin voimassa olevien säännösten mukaan, ilman uudelleen vihkimistä.
- 24 Englannin anglikaaninen kirkko sekä Britannian metodistikirkko ovat v. 2003 solmineet liiton *Anglican-Methodist Covenant*, jonka mukaan kirkot sitoutuvat kehittämään yhteistyötään. Liitto ei vielä mahdollista ehtoollisyhteyttä eikä virkojen tunnustamista. Neuvotteluja jatketaan erityisesti niissä kysymyksissä, jotka koskevat kaitsennan virkaa. Vuonna 2005 julkaistiin väliraportti *In the Spirit of the Covenant*, jossa kirkkojen liiton teologista perustaa syvennettiin raamatullisella ja historiallisella aineistolla sekä esitettiin eräitä käytännön esimerkkejä paikallisesta yhteistyöstä. Raportti nosti tarkasteluun kolme teemaa, joissa kirkoilla on eri näkemys: ehtoollisaineet ja ylijääneiden aineiden käsittely, ehtoollisen toimittaja, edellytykset kirkkojen virkojen vaihdettavuudelle.

1.2.9 Solmittujen sopimusten merkitys

- 25 Luterilaisen maailmanliiton ja Metodistikirkkojen maailmanneuvoston v. 1984 tuottama asiakirja on ollut lähtökohtana niiden monien jäsenkirkkojen välisille neuvotteluille. Kansainvälisellä tasolla saavutettu yksimielisyys ei ole sellaisenaan johtanut paikallisten kirkkojen sopimuksiin. Maailmanliittojen ehdottamaa alttarin ja saarnatuolin yhteyttä ei ole yleensä avattu ilman kirkkojen omia neuvotteluja.

- 26 Paikallisten kirkkojen neuvotteluissa on yleensä palattu samoihin teemoihin, joita on käsitelty jo maailmanliittojen dialogissa. Tällaisia aiheita ovat olleet kysymykset vanhurskauttamisesta ja pyhityksestä, kasteen ja ehtoollisen sakramenteista sekä kirkosta ja kirkon virasta. Kussakin neuvottelussa on käytetty avuksi aiempien dialogien aineistoa, mutta myös syvennetty sitä. Toisaalta kussakin dialogissa on todettu, että kirkkojen välille jää näissäkin kohdissa näkemyseroja, mutta niitä ei yleensä ole pidetty erottavina.
- 27 Useimmat suuret luterilaiset kirkot ovat solmineet sopimuksen samassa maassa toimivan metodistikirkon kanssa. Sopimukset koskevat tavallisimmin keskinäistä alttarin ja saarnatuolin yhteyttä. Toisen kirkon virka ja sakramentit tunnustetaan, ja jäsenet voivat osallistua toisen kirkon ehtoolliselle. Papin siirtyessä toisen kirkon palvelukseen häntä ei vihitä uudelleen. Pidemmälle menevissä sopimuksissa on myös säädelty, millä muilla edellytyksillä pappi voi ottaa viran vastaan toisessa kirkossa.
- 28 Vanhurskauttamisoppia koskevan yhteisen julistuksen tultua v. 2006 myös metodistien hyväksymäksi voidaan nyt saavuttaa syvempi yksimielisyys. Kysymyksiä, joissa luterilaiset ja metodistiset näkemykset ovat kussakin aiemmassa dialogissa jääneet jännitteisiksi, ovat olleet näkemykset edeltävästä armosta ja täydellisestä pyhityksestä.
- 29 Edellä esitellyt dialogit osoittavat suuntaa Suomen evankelis-luterilaisen kirkon sekä Suomen metodistikirkon ja Finlands svenska metodistkyrkan välisille neuvotteluille. Niistä nousee yhtäältä selkeä kutsumus ykseyteen, mutta niissä näkyy myös, mitkä teemat edellyttävät syvällistä teologista keskustelua. Sellaisia ovat ensinnäkin kysymykset vanhurskauttamisesta ja pyhityksestä sekä vanhurskauttavan uskon syntymisestä. Niihin liittyvät myös kysymykset kasteesta ja ehtoollisesta, jotka toisaalta kytkeytyvät myös kysymyksiin kirkosta ja kirkon virasta. Kaikki nämä vaikuttavat sen edellytyksiin, miten voimme luterilaisina ja metodisteina edetä lähempään yhteyteen ja antamaan yhteisen todistuksen uskostamme.

2. Vanhurskauttaminen ja pyhitys

2.1 Ihmisen pelastuksen tarve

- 30 Me tunnustamme yhdessä, että kaikki maailmaan syntyvät ihmiset ovat syntisiä ja syyllisiä Jumalan edessä eivätkä siksi voi pelkän luontaisen ihmisyytensä perusteella elää Jumalan yhteydessä tai päästä taivaaseen. Ihmisyyteen kuuluva Jumalan kuvallisuus (*imago dei*) on turmeltunut. Tarvitsemme siksi pelastusta, jonka Jeesuksen Kristuksen, Jumalan ainoan Pojan, syntymä ihmiseksi, kuolema ja ylösnousemus ovat tuoneet ihmiskunnalle. Tämä pelastus on jo eräässä mielessä täydellinen, sillä se on jo toteutunut Kristuksen ylösnousemuksessa, ennen meitä ja meidän ulkopuolellamme. Kuitenkaan ihmisyyksilön tai kirkon kannalta pelastus ei ole vielä täydellinen. Tältä kannalta on välttämätöntä, että Kristuksen täydellisesti kaikille ihmisille hankkima pelastus tulee kunkin yksilön kohdalle ja heidät liitetään Kristuksen seurakuntaan.
- 31 Luterilaisten mukaan ihmiskunnan luontainen syntisyys ja ero Jumalasta on niin syvä, että ihmisellä ei luontovarustuksensa perusteella ole kykyä kääntyä aidosti Jumalan puoleen, uskoa häneen pelastavalla tavalla tai ”tehdä ratkaisunsa” ottamalla vastaan Jeesuksen hankkima pelastus. Luontovarustuksella tarkoitetaan tässä yhteydessä sitä, mitä ihminen on biologisena, psyykkisenä ja sosiaalisena olentona, vailla armonvälineiden ihmisyyttä uudistavaa Jumala-yhteyttä. Ihminen voi kuitenkin luontovarustuksensa ja siihen kuuluvien elämäntilanteiden perusteella tulla tietoisesti Jumalan olemassaolosta, hyvästä ja pahasta sekä etiikan liittymisestä Jumalan tahtoon. Kuitenkaan tällainen luontainen jumalantuntemus ei ole pelastavaa uskoa. Vailla Jumalan erityistä vaikutusta armonvälineissä ihmiskunnan luontainen jumalantuntemus vie joko väärään omavanhurskauteen, syyllisyyteen tai Jumalan poissaolon kokemuksesta johtuvaan epätoivoon. Siinä, että ihminen uskoo evankeliumin Kristuksesta, on kyse Jumalan Hengen ihmiseen luomasta uskosta. Tässä uskossa on kyllä persoonallinen elementti, se että ihminen vastaanottaa Kristuksen omalle kohdalleen. Tätä myöntymistä luterilaisuus ei kuitenkaan johda Jumalan yleisestä vaikutuksesta ihmisen luontovarustuksessa, vaan armonvälineissä tapahtuvasta erityisestä vaikutuksesta.
- 32 Myös metodistien mukaan ihmiskunta on kadotettu, jos se elää vailla Kristusta ja uskoa häneen. Kuitenkaan metodistit eivät näe ihmisen tilaa ennen Kristus-uskoa teologisesti aivan niin synkkänä kuin luterilaiset. Metodistien mukaan Kristus on pelastustyöllään hankkinut ihmiskunnalle Jumalan armollisuuden. Metodistisessa teologiassa tämä ilmaistaan yleensä käsitteellä ”edeltävä armo” (*prevenient grace*). Edeltävällä armolla tarkoitetaan kaipuuta Jumalan yhteyteen. Sillä ei tarkoiteta sellaista luontaista jumalatieoisuutta, joka mahdollistaisi ”ratkaisun tekemisen”. Edeltävä armo on pikemminkin Jumalan erityistä yksilöön tarttumista, jossa Jumala puhuttelee ihmistä tehden tämän tietoisesti Jumalasta ja pelastuksen tarpeesta. Metodistinen ”edeltävä armo” ei näin tulkittuna ole semipelagiolaisuutta.

2.2 Luonnollinen Jumalan-tuntemus ja vanhurskauttavan uskon syntyminen

- 33 Kirkkokuntiemme perinteissä on eroa siinä, kuinka vanhurskauttavan uskon ajatellaan syntyvän. Ero ei kuitenkaan ole kovin suuri, kun otetaan huomioon seuraavat näkökohdat:
- 34 Molemmat kirkkokunnat katsovat, että pelastavan uskon syntymiseen tarvitaan evankeliumia ja armonvälineitä välttämättä, sillä syntiturmeluksensa takia ihmisluonto ei vailla niitä pääse

Jumalan yhteyteen. Metodistit tosin ajattelevat, että Jumala ei ole sidottu armonvälinejärjestykseen – varsinkaan silloin, kun sen käyttö ei ole mahdollinen – vaan voi vaikuttaa uskon haluamallaan tavalla. Kuitenkin metodistienkin mielestä kirkko on käytännön toiminnassaan sidottu siihen, että usko syntyy armonvälineiden kautta.

- 35 Molemmat kirkkokunnat opettavat, että ihmisillä on jonkinlaista jumalantuntemusta ja tajua vastuullisuudestaan Jumalan edessä jo ennen evankeliumia ja armonvälineitä. Luterilaisuudessa ihmiskunnan luontaista Jumalan-tuntemusta kuvataan esim. sanomalla, että ihmisellä on luonnostaan tieto Jumalan olemassaolosta ja Jumalan luonnollisesta laista. Tätä ei kuitenkaan yleensä nimitetä ”Jumalan armoksi”, vaan pikemminkin ”Jumalan laiksi”. Armon käsite on luterilaisuudessa varattu Jumalan armahtavalle ja uudistavalle työlle, joka tapahtuu Kristus-uskon kautta. Terminologisesta erosta huolimatta luterilaisuuden on mahdollista yhtyä metodistiseen opetukseen Jumalan erityisestä puhuttelusta, joka voi tapahtua yksilön elämässä myös ennen armonvälineiden vaikuttamaa uskoa. Lutherkin esimerkiksi opettaa, että Pyhä Henki vaikuttaa sen, että laki paljastaa synnin. Tällaiseen puhutteluun on luterilaisessa pietismissä viitattu käsitteellä ”etsikkoaika”. Metodistisessa teologiassa puhutaan vastaavasti luonnollisesta Jumalan-tuntemisesta ja edeltävästä armosta.
- 36 Molemmat kirkkokunnat opettavat myös, että vaikka uskon syntymä on nimenomaan Jumalan ja hänen evankeliuminsa työ ihmisessä, Kristukseen uskomiseen kuitenkin kuuluu myös ihmisen henkilökohtainen ja hänen tahtoonsa liittyvä elementti.
- 37 Metodismilla ja luterilaisuudella on erityyppiset kiusaukset vääriin painotuksiin henkilökohtaisen tahdon ja uskon syntymisen suhteessa. Metodismissa, kuten kaikessa herätyskristillisyydessä (myös luterilaisen kirkon sisäisissä herätysliikkeissä), on vaarana opetus, joka painottaa henkilökohtaisen uskonratkaisun tekemistä tavoilla, jotka voivat vähätellä ihmisen syntiturmelusta ja antaa kuuliijoille sellaisen kuvan, että uskomisen on heidän oma päätöksensä eikä evankeliumin kuulemisesta syntyvä lahja. Luterilaisuudessa vaarana on ajattelu, joka painottaa Jumalan yksinvaikuttavuutta siten, että uskon henkilökohtainen, armon omalle kohdalle vastaanottava aspekti kielletään vääriinä *synergisminä*. Tällöin unohdetaan, että Jeesuksen saarnan pääaiheena oli ”muuttakaa mielenne ja uskokaa evankeliumi, sillä Jumalan valtakunta on tullut lähelle”. Parannussaarna ei siis edellytä synergismiä, nimittäin mikäli saarna sisältää kääntymisen välttämättömyyden (laki) lisäksi myös Kristuksen täytetyn sovitustyön (evankeliumi) julistamisen ja oletuksen siitä, että uskon luo julistettu sana itse, ei ihmisen tahdonratkaisu. Kun nämä molemmat ääripäät torjutaan, kirkkokunnillamme ei ole asiassa erimielisyyttä.

2.3 Vanhurskauttaminen Kristuksen tähden, armosta, uskon kautta

- 38 ”Meidän yhteinen uskomme on, että vanhurskauttaminen on kolmiyhteisen Jumalan työ. Isä lähetti Poikansa maailmaan pelastamaan syntisiä. Kristuksen ihmiseksi tulo, kuolema ja ylösnousemus ovat vanhurskauttamisen perusta ja edellytys. Näin vanhurskauttaminen merkitsee, että Kristus itse on meidän vanhurskaudemme, josta me tulemme osallisiksi Isän tahdon mukaan Pyhässä Hengessä. Me tunnustamme yhdessä: Yksin armosta, uskossa Kristuksen pelastavaan työhön eikä oman ansiomme perusteella Jumala hyväksyy meidät ja me saamme Pyhän Hengen, joka uudistaa sydämemme ja varustaa ja kutsuu meidät hyviin tekoihin.”⁸

⁸ Yhteinen julistus vanhurskauttamisopista, 15.

- 39 Tunnustamme yhdessä, että syntinen vanhurskautetaan armosta, kun hän uskoo Jumalan pelastustekoon Kristuksessa. Molemmat kirkkokuntamme opettavat myös, että vanhurskauttava usko ei ole pelkkää luottamusta Jumalan armoon (*fides qua*), vaan siihen sisältyy myös Kristuksesta kertova sisällöllinen sanoma, joka kertoo, kenessä ja missä pelastusteoissa Jumala on armonsa ihmiskunnalle lahjoittanut (*fides quae*).

2.4 Vanhurskauttaminen syntien anteeksiantamisena ja vanhurskaaksi tekemisenä

- 40 Kirkkokunnissamme pelastuksesta puhumisessa käytetty terminologia on osittain erilaista. Lisäksi luterilainen terminologia on vuosisatojen kuluessa kokenut sisäisiä muutoksia. Esimerkiksi Lutherin Ison Katekismuksen III uskonkappaleen selityksessä käytetty käsite ”pyhitys” eroaa myöhemmän luterilaisuuden pyhitys-käsitteestä. Vastaavasti uusimman suomalaisen Luther-tutkimuksen jälkeen käsite ”vanhurskautus” pitää sisällään enemmän kuin mitä ”vanhurskautus” tarkoittaa Yksimielisyyden ohjeessa. Näistä syistä johtuen metodismin ja luterilaisuuden on ollut usein vaikea ymmärtää toisiaan. Viime vuosien teologinen tutkimus ja ekumeeniset neuvottelut osoittavat kuitenkin, että suurelta osin kyse on ollut terminologisesta sekaannuksesta. On nimittäin ilmeistä, että molempien kirkkokuntien tarkoituksena on ollut sen opettaminen, että Kristuksen ihmiskunnalle hankkimaan vanhurskauteen kuuluu ehdottomasti kaksi aspektia; syntien anteeksiantamus ja uusi elämä Jumalan yhteydessä.
- 41 Niinpä voimme yhdessä todeta vanhurskauttamisoppia koskevan *Yhteisen julistuksen* sanoin, että ”Jumala armosta antaa ihmiselle synnit anteeksi ja samalla vapauttaa hänet elämässään synnin orjuuttavasta vallasta ja lahjoittaa hänelle Kristuksessa uuden elämän. Kun ihminen on uskossa osallinen Kristuksesta, Jumala ei lue hänelle hänen syntejään ja vaikuttaa Pyhän Hengen kanssa hänessä toimivaa rakkautta. Jumalan armollisen toiminnan kahta puolta ei saa erottaa toisistaan. Ne kuuluvat siten yhteen, että ihminen on yhdistetty uskossa Kristukseen, joka persoonassaan on meidän vanhurskaudemme (1. Kor. 1:30); sekä syntien anteeksiantamus että Jumalan pyhittävä läsnäolo”.⁹
- 42 Kun vanhurskauttamisesta puhutaan tässä merkityksessä, siihen kuuluu sekä anteeksiantamus (ns. *forenssinen* vanhurskautus eli *imputatio*) että uusi elämä Kristuksessa (ns. *efektiivinen* vanhurskautus). Tästä kirkkokunnat ovat yhtä mieltä.

2.4.1 Luterilaiset erityiskorostukset

- 43 Luterilaisille on tärkeää painottaa sitä, että edellä mainittu vanhurskaus ihmisellä on *ainoastaan yhteydessä Kristukseen*. Syntien anteeksiantamus ja uusi elämä eivät koskaan tule ihmisen omiksi ominaisuuksiksi. Niissä on kyse ihmisen hyväksi luettavasta, vieraasta vanhurskaudesta. Myöskään vanhurskautus uudistuksena ei koskaan tule ihmisen omaksi ominaisuudeksi tai tilaksi, sillä hänen elämänsä uudistuu vain uskonyhteydessä Kristukseen.
- 44 Luterilaiset sanovat kristityn olevan ”samalla kertaa vanhurskas ja syntinen” (*simul iustus et peccator*). Tähän sanontaan myös metodistit yhtyvät, kun sitä käytetään samassa merkityksessä kuin *Yhteinen julistus vanhurskauttamisopista* tekee: ”Hän on kokonaan

⁹ *Yhteinen julistus vanhurskauttamisopista*, 22.

vanhurskas, koska Jumala sanan ja sakramenttien kautta antaa hänelle hänen syntinsä anteeksi ja julistaa hänelle Kristuksen vanhurskauden, joka uskossa tulee hänen omakseen ja Kristuksessa tekee hänet Jumalan edessä vanhurskaaksi. Mutta katsoessaan itseensä hän tuntee lain kautta, että hän pysyy samalla kertaa kokonaan syntisenä, että synti yhä asuu hänessä (1. Joh. 1:8, Room. 7:17, 20). Hän nimittäin turvautuu yhä uudelleen vääriin jumaliin eikä rakasta Jumalaa sillä jakamattomalla rakkaudella, jota Jumala hänen Luojanaan häneltä vaatii (5. Moos. 6:5; Matt. 22:36-40 rinn.). Tämä jumalanvastaisuus on sellaisenaan todellisesti syntiä.”¹⁰ Kristitty on vanhurskautuksestaan ja Kristus-yhteydestään huolimatta kuolemaansa asti kokonaan syntinen.

- 45 On kuitenkin huomattava, että edellä mainittu ns. *simul*-aspekti ei ole luterilaisen vanhurskautusopin koko kuva. Luterilaiset opettavat myös sitä, että synnin orjuuttava voima on Kristuksen ansion perusteella murrettu kristitystä, kun tämä elää armonvälineiden ja uskon kautta Kristus-yhteydessä. ”Se ei ole enää kristittyä ’hallitsevaa’ syntiä, koska sitä ’hallitsee’ Kristus, johon vanhurskautettu on uskossa liitetty.”¹¹ Kun kristittyä tarkastellaan tästä näkökulmasta, on sanottava, että hän elää osittain vanhurskautettuna ja osittain syntisenä (*partim iustus – partim peccator*). Tästä näkökulmasta tarkastellen kristitystä voidaan luterilaisen opetuksen mukaan sanoa, että hän voi ja hänen myös tulee jatkuvasti edistyä vanhurskaudessaan. Tämä merkitsee, että hänen Kristus-yhteytensä syvenee, sillä hän joutuu yhä syvenevän syntisyyden tuntuksa takia turvautumaan yhä enemmän Kristukseen ja hylkäämään omaan kelvollisuuteensa perustuvan yrityksen kelvata Jumalalle.

2.4.2 Metodistiset erityiskorostukset

- 46 Myös metodistit painottavat sitä, että kristitylle syntien anteeksisaaminen on ensisijaista. Tämän he ilmaisevat esim. sanomalla, että vanhurskauttaminen uskosta, Kristuksen pelastustyön tähden, on kristillisen elämän alku ja perustus. Kuitenkin myös vanhurskauttamisen sisäinen, kristityssä läsnä oleva aspekti (jota edellä kuvattiin termillä ”uusi elämä”), on merkittävä. Kyseessä on uusi reaalinen pyhyiden tila, johon kristitty on uskossaan siirretty ja jossa hän jatkuvasti edistyy. Tämä ilmaistaan esim. sanomalla, että ”vanhurskautus on kristityn elämän alku, mutta pyhitys on sen sisältö” tai sanomalla, että Kristuksen tuoman pelastuksen tarkoitus on alkuperäisen Jumalan kuvan palauttaminen ihmisessä (*imago dei*, ks. edellä § 30).
- 47 Metodistit painottavat luterilaisia enemmän myös sitä, että Jumalan uskovaa ihmistä uudistava työ on jatkuvaa ja siinä tulisi tapahtua jatkuvaa edistystä. John Wesley puhui tässä yhteydessä usein ”täydellisyydestä rakkaudessa”, jota kristityn tulee tavoitella. Wesleylle luonteenomainen teleologinen näkökulma nousee esim. 1. Johanneksen kirjeestä: ”Rakkaat ystävät, jo nyt me olemme Jumalan lapsia, mutta vielä ei ole käynyt ilmi, mitä meistä tulee. Sen me tiedämme, että kun se käy ilmi, meistä tulee hänen kaltaisiaan, sillä me saamme nähdä hänet sellaisena kuin hän on.” (1. Joh. 3:2)

2.4.3 ”Vanhurskauttamisen” ja ”pyhityksen” terminologinen selvennys

- 48 Käydyissä neuvotteluissa on tullut tarpeelliseksi täsmentää terminologiaa tarkemmaksi kuin mihin kirkoissamme on totuttu. Tässä asiakirjassa termillä ”vanhurskautus” tarkoitetaan

¹⁰ Yhteinen julistus vanhurskauttamisopista, 29.

¹¹ Yhteinen julistus vanhurskauttamisopista, 29.

pelastuksen sitä puolta, jonka kautta ihminen elää yhteydessä Jumalaan ja jonka varassa hän pääsee taivaaseen. Kuten edellä on sanottu, vanhurskautukseen sisältyy kaksi aspektia, syntien anteeksiantaminen (forensinen vanhurskautus) ja uusi elämä Kristuksessa (efektiivinen vanhurskautus). Termi ”pyhitys” varataan merkitsemään vanhurskautuksen kristityssä aikaansaamia *vaikutuksia*, kuten uusia Jumalan mielen mukaisia tekoja, tapoja, mielenliikkeitä ja luonteenpiirteitä. Tällöin molemmat kirkkokunnat voivat olla yhtä mieltä siitä, että Jumalan ihmisille Kristuksessa tuomaan pelastukseen kuuluu sekä vanhurskautus että pyhitys.

- 49 Edellisen selvennyksen valossa voidaan havaita, että kirkkokuntiemme painotuserot eivät ole merkittäviä, kun otetaan huomioon seuraavaa:
- 50 Luterilaisen osapuolen tulisi huomata, että edellä (§ 46) kuvattu metodistien tapa käyttää käsitettä ”pyhitys” ei välttämättä tarkoita samaa kuin mitä ”pyhitys” tarkoittaa luterilaisessa ortodoksiassa tai pietismissä. Jälkimmäisissä ”pyhitys” ymmärretään niinä Jumalan tahdon mukaisina mielenliikkeinä, tekoina ja tapoina, joita uskon kautta toteutuva Jumala-yhteys saa kristityssä aikaan. Jos metodistit tarkoittavat jatkuvalla pyhityksellä vain tätä, luterilaiset eivät voi yhtyä heidän näkemykseensä siitä, että ”vanhurskautus on kristillisen elämän alku, mutta pyhitys on sen sisältö”. Luterilaisen näkemyksen mukaan kristillisen elämän olennaisin sisältö on syntien anteeksiantamus ja yhteys Kristukseen Pyhässä Hengessä, ei meissä oleva Jumalan tahdon mukainen vaellus, joka kylläkin on tärkeää, mutta ei silti elämämme lähde.
- 51 Metodistien ajatus pyhityksestä kristillisen elämän sisältönä on ymmärrettävä samassa merkityksessä kuin missä Luther kirjoittaa Isossa katekismuksessaan: ”Pyhittäminen ei siis ole mitään muuta kuin viemistä Herran Kristuksen luo hänen hyviä lahjojaan vastaanottamaan. Itse, omin voimin, me emme voisi hänen yhteyteensä päästä.”¹² Metodistien opetus pyhityksen välttämättömyydestä on ymmärrettävä 1700-luvun luterilaisuuden vanhurskautusoppia ja sen antamaa taustaa vasten. Esim. Zinzendorf vastusti Wesleytä tavalla, joka ei ollut Lutherin näkemyksen mukainen. Zinzendorffille vanhurskautus oli yksinomaan forensista, ja hän kielsi Lutherin vanhurskautusoppiin olennaisesti kuuluneen ajatuksen uudesta elämästä Kristuksessa. On täysin ymmärrettävää, että Wesley ei tällaista opetusta hyväksynyt, vaan painotti Zinzendorffista poiketen uudistuksen kuuluvan vanhurskautukseen.
- 52 Metodistisen osapuolen tulisi huomata, että kun luterilaiset painottavat pelastusta nimenomaan vanhurskautuksena, he eivät enää nykyään tarkoita sillä samaa kuin mitä luterilaisuus Zinzendorffin aikoina. *Yhteinen julistus vanhurskauttamisopista* -asiakirjan jälkeisen terminologian mukaisesti puhuessaan luterilaiset sisällyttävät vanhurskauttamiseen myös Kristus-yhteyden luoman uuden elämän.

2.5 ”Kasvaminen vanhurskaudessa”

- 53 Kun edellä mainitut terminologiset selvitykset on tehty, voimme olla yksimielisiä siitä, että vanhurskaus on toisaalta kertakaikkinen ja kristityn omasta tilasta riippumaton todellisuus (anteeksiantamus -aspekti), toisaalta se taas on kristityssä läsnä oleva uudistus (uusi elämä

¹² *Iso katekismus*, toinen osa, 39.

Kristuksessa -aspekti), jonka tulee jatkuvasti kehittyä paremmaksi. Metodistit katsovat, että vanhurskauttaminen on ”pelastuksen alku” ja kaikki sitä seuraava on ”pyhitystä”, mikä merkitsee kasvua uskossa ja Kristuksen armon tuntemisessa.

- 54 Luterilaiset ja metodistit opettavat yhdessä, että turvautuessaan Kristukseen kristitty kasvaa vanhurskauttavassa uskossa. Luterilaisten mukaan kristityn vanhurskauteen kuuluu ns. *partim iustus, partim peccator* -aspekti. Metodistien opetus siitä, että kristitty kasvaa pelastuksen omistamisessaan ja liittyy yhä tiiviimmin Kristukseen, on luterilaisille hyväksyttävä, joskin vähän käsitelty asia. Luterilaisessa kirkossa viime vuosikymmenten aikana herännyt kiinnostus ns. spiritualiteettiin kertoo kaipuusta sellaiseen omakohtaisesti koettuun ja yhä syvenevään tietoisuuteen Kristuksesta ja hänen Henkensä läsnäolosta, jollaista metodistit tarkoittavat puhuessaan uskossa kasvamisesta.

2.6 Vanhurskautuksesta seuraava pyhitys ja sen kasvu

- 55 Molemmissa kirkkokunnissa opetetaan, että kristityn elämään kuuluu myös vanhurskautuksesta seuraava pyhitys eli hänen mielenliikkeissään, motiiveissaan, ajatuksissaan, tunteissaan ja teoissaan tapahtuva muutos parempaan. Vanhurskauttamisen (syntien anteeksiantamus sekä uusi elämä Kristuksessa) seurauksena kristitty alkaa entistä suuremmassa määrin inhota syntiä ja rakastaa Jumalaa ja hänen tahtoaan. Tämä vaikuttaa uusina rakkauden tekoina suhteessa lähimmäiseen sekä uutena kuuliaisuutena ja rakkautena suhteessa Jumalaan ja hänen tahtoonsa (pyhitys).
- 56 Molemmat kirkkokunnat ovat sitä mieltä, että pyhitys on vanhurskautuksen luonnollinen seuraus. Molemmat tähdennämme hyviä tekoja ja ”uutta kuuliaisuutta”. Vaikka luterilaiset ja metodistit ovat tästä yhtä mieltä, heidän teologisessa terminologiassaan on ero vanhurskauttamisen ja pyhityksen välisen suhteen jäsentämisessä. Varjellakseen vanhurskauttamista Jumalan lahjana luterilaiset ovat tähdentäneet, että vanhurskauttamisesta seuraava pyhitys ei ole osa pelastavaa uskoa; painottaakseen kristityn uudistumista metodistit ovat tähdentäneet pyhityksen olevan olennainen osa pelastuksen kokonaisuutta. Nämä korostuserot nousevat erilaisista tähtäyspisteistä eivätkä sulje toisiaan pois. Molempien mielestä pyhitys kuuluu pelastavan uskon yhteyteen.
- 57 Molemmat kirkkokunnat ovat samalla sitä mieltä, että pyhityksen tähdentäminen ei saa johtaa sellaiseen ajatteluun, jossa vanhurskautus yritetään itse ansaita pyrkimällä kohti hyviä tekoja. Vanhurskautus on Jumalan työ, jossa hän luo ihmisen uudeksi. Uudeksi luotu ihminen tuottaa uusia pyhityksen tekoja, ”luonnostaan” ja kiitollisuudesta Jumalalle, ei ansaitakseen vanhurskautusta.
- 58 Wesley viittaa Jeesuksen sanaan ”Olkaa siis täydellisiä, niin kuin teidän taivaallinen Isänne on täydellinen” (Matt. 5:48) ja toteaa, ettei Herra voi käskää sellaista, mitä hän ei tee mahdolliseksi. Kuitenkin Wesley myös toteaa, ettei ”kristillinen täydellisyys” ole absoluuttista täydellisyyttä, josta ei voisi langeta tai josta kasvu ei jatkuisi. Lähinnä hän tarkoittaa ”rakkauden kaksoiskäskyn” toteutumista kristityn elämänasenteessa. Uusi testamentti puhuu ”täydellisestä rakkaudesta” ikään kuin tilana, joka olisi saavutettavissa (1. Joh. 4:16-19). Toisaalta synti pysyy kristityssä loppuun saakka (1. Joh. 1:7-9). Tässäkin asiassa kirkkokunnat voivat oppia toisiltaan: luterilainen syntisyyden korostus ei saa tukahduttaa pyrkimystä päästä ehjään ja kestävään Jumalan ja lähimmäisen rakastamiseen;

wesleyläinen ”täydellinen rakkaus” ei saa luoda kuvitelmaa maan päällisestä tilasta, jossa kristityn ei enää tarvitse nähdä jatkuvaa syntisyyttään.

- 59 Metodistikirkkojen maailmanneuvoston lausunnossa *Yhteisestä julistuksesta vanhurskauttamisopista* tähdennetään, että ”synnin voittamisen toivon ei pitäisi koskaan johtaa kieltämään tai väheksymään luopumuksen ja synnin valtaamaksi tulemisen vaaraa”. Tässä yhteydessä siteerataan 1. Johanneksen kirjeen 1. luvun jakeita 6-9: ”Jos sanomme elävämme hänen yhteydessään mutta vaellamme pimeässä, me valehtelemme emmekä seuraa totuutta. Mutta jos me vaellamme valossa, niin kuin hän itse on valossa, meillä on yhteys toisiimme ja Jeesuksen, hänen Poikansa, veri puhdistaa meidät kaikesta synnistä. Jos väitämme, ettemme ole syntisiä, me petämme itseämme eikä totuus ole meissä. Jos me tunnustamme syntimme, niin Jumala, joka on uskollinen ja vanhurskas, antaa meille synnit anteeksi ja puhdistaa meidät kaikesta vääryydestä.”¹³ —

2.7 Pelastusvarmuus

- 60 Metodistisessa pelastusteologiassa olennainen piirre on oppi pelastusvarmuudesta. Sen raamatullinen lähtökohta on lähinnä Roomalaiskirjeen 8. luku, jonka mukaan Jumalan lapset ovat saaneet Jumalan Hengen. ”Henki itse todistaa yhdessä meidän henkemme kanssa, että olemme Jumalan lapsia” (Room. 8:16). Uskovan henki yhtyy Pyhän Hengen todistukseen ja vakuuttaa hänet pelastuksesta.
- 61 Metodismi painottaa subjektiivista kokemusta enemmän kuin luterilaisuus, mutta uskonkokemuksen perustana ovat uskon kohteen objektiiviset tosiasiat. Wesley esittää neljä totuuskriteeriä, joiden joukossa on ensisijaisen Raamatun jälkeen ymmärryksen ja tradition ohella myös kokemus. Kun metodismin sanotaan olevan ”kokemusteologiaa”, se ei ensisijaisesti tarkoita tunnekokemuksen vaan sisäisen varmuuden korostamista. ”Pelastusvarmuudella” ei myöskään ole mitään tekemistä predestinaation kanssa. Parhaimmillaan se on ”pelastuksen riemua”, joka metodistisessa jumalanpalveluksessa ilmenee ilona ”läsnä olevan pelastuksen” kokemisesta.
- 62 Luterilaisessa teologiassa ei kysymystä pelastuksen varmuudesta lähestytä niinkään yksilön uskonkokemuksesta vaan Kristuksen varmoista lupauksista katsoen. Painotus on Kristuksen sovitustyön riittävydessä ja evankeliumin lupauksen pettämättömyydessä. Kristukseen turvautuva syntinen saa heikosta uskostaan huolimatta myös luottaa, että Jumala vahvistaa häntä loppuun saakka (1. Kor. 1:8) ja että Hän, joka on työnsä aloittanut, saattaa sen myös päätökseen (Fil. 1:6). Lutherin Vähä katekismus opettaa kristittyä uskomaan, että Pyhä Henki on hänet evankeliumin välityksellä ”kutsunut, valaissut, pyhittänyt ja säilyttänyt”, ja että Hän myös Kristuksen yhteydessä ”varjelee koko kristikunnan ainoassa oikeassa uskossa”.¹⁴ —
- 63 Metodistit ja luterilaiset opettavat yhdessä, että ”uskovat saavat luottaa Jumalan armoon ja lupauksiin”, kuten *Yhteinen julistus vanhurskauttamisopista* lausuu. Julistuksen mukaan uskovat voivat ”olla varmat” armosta, joka perustuu sanassa ja sakramenteissa vaikuttavaan lupaukseen.¹⁵ Tällainen uskonvarmuus perustuu armonvälineissä vaikuttavan Pyhän Hengen työhön. Metodistikirkkojen maailmanneuvoston lausunto *Yhteisestä julistuksesta* tähdentää,

¹³ *Methodist Statement on the Joint Declaration on the Doctrine of Justification*, 4.4 d.

¹⁴ *Vähä katekismus*, uskontunnustus, 6.

¹⁵ *Yhteinen julistus vanhurskauttamisopista*, 34.

että pelastusvarmuudella (*assurance*) ei tarkoiteta hallussa pitämisen varmuutta (*certainty of possession*) vaan sellaisen suhteen luotettavuutta, joka perustuu Jumalan rakkauteen. ”Tässä suhteessa eletään käyttämällä ’armonvälineitä’, erityisesti tutkien pyhiä kirjoituksia ja vastaanottaen Herran pyhä ehtoollinen. Ne ovat Jumalan asettamia ulkoisia merkkejä, joiden välityksellä hän antaa meille armonsa.”¹⁶ —

¹⁶ *Methodist Statement on the Joint Declaration on the Doctrine of Justification*, 4.6.

3. Pelastuksen välineet

3.1. Armonvälineet

3.1.1 Sana ja sakramentit

- 64 Pyhä Henki välittää Jumalan armon sellaisten välikappaleiden kautta, jotka Jumala on asettanut ja tehnyt vaikuttaviksi. Kirkkokuntamme opettavat, että Jumalan sana, kaste ja ehtoollinen ovat tärkeimmät Jumalan asettamat armonvälineet. Ne tuovat julki ja lahjoittavat meille Pyhän Hengen voimassa Kristuksen.
- 65 Erityisenä korostuksena metodismi opettaa, että pelastuksen välineitä voivat olla myös muut käytännöt, kuten yhteinen jumalanpalvelus, rukous, paasto, hengelliset kokoukset ja hartaudet.¹⁷ Luterilaisuus tunnustaa niiden asiallisen yhteyden armonvälineisiin. Evankeliumi vaikuttaa eri muodoissa: sanallisen julistuksen lisäksi kasteessa, ehtoollisessa, ripissä sekä ”keskinäisessä keskustelussa ja rohkaisussa”.¹⁸
- 66 Jumala on luomakunnan Herra ja sen ylläpitäjä, kaitsija ja uudistaja. Luomissanansa kautta Jumala on jatkuvasti läsnä koko luomakunnassaan. Kristus on se erityinen Sana, jota julistamme. Kristuksen erityisellä käskyllä on kasteen vesi sekä ehtoollisen leipä ja viini otettu pelastuksen välineiksi ja vaikuttavan Jumalan läsnäolon kantajiksi. Siksi tunnustamme, että Jumala kaikessa suverenisuudessaan vaikuttaa pelastuksen ulkoisen todellisuuden kautta ja meidät näihin läsnäolonsa ja pelastuksen merkkeihin sitoneena. ”Sanaa ja sakramenteja välineinä käyttäen lahjoitetaan Pyhä Henki, joka niissä, jotka kuulevat evankeliumin, vaikuttaa uskon missä ja milloin Jumala hyväksi näkee”.¹⁹ Me saamme uskon, jossa läsnä oleva Kristus pelastaa, uudistaa ja muuttaa meidät todellisesti ja vaikuttavasti.
- 67 Erityisenä korostuksena metodismi opettaa, että Jumala on sitonut meidät armonvälineisiin, mutta ei itseään. Metodismi korostaa Jumalan suvereniteettia ja luterilaisuus Jumalan sitoutumista armonvälineisiin. Luterilaisuus korostaa siten armonvälineisiin liittyvää Jumalan lupaus, mutta myös metodismi opettaa sanan, kasteen ja ehtoollisen olevan varmoja pelastuksen välineitä.

3.1.2 Armonvälineiden vaikutus

- 68 Armonvälineet sekä ilmaisevat että välittävät pelastuksen, jonka sisältönä on Pyhän Hengen synnyttämällä uskolla vastaanotettu Kristus. Armonvälineiden kautta meille tarjotaan syntien anteeksiantamus, vakuutus siitä, että Jumala hyväksyy meidät Kristuksen tähden. Ihminen ei omasta ansiostaan voi saavuttaa iankaikkista pelastusta vaan ainoastaan turvautumalla ja luottamalla Jumalan lupaukseen. Lupaus on tuotu julki Kristuksessa. Tulemme siitä osallisiksi Pyhän Hengen vaikuttamalla uskolla vastaanotetuissa sanassa ja sakramenteissa. Lupauksesta osallisina olemme uskossa osallisia myös itse Kristuksesta ja koko hänen pelastavasta sovitustyöstään.

¹⁷ *Book of Discipline* § 101, 123.

¹⁸ *Schmalkaldenin opinkohdat* III, 4 (Evankeliumi).

¹⁹ *Augsburgin tunnustus* V.

- 69 Armonvälineiden kautta Jumala herättää, vahvistaa ja lujittaa uskoamme Häneen antamalla synnit anteeksi. Pelastuksen lisäksi armonvälineisiin liittyy myös muuttava vaikutus. Synnin turmelema luontomme kuoletaan ja me synnymme Kristuksessa uuteen elämään, jossa meitä muovataan jokapäiväisessä parannuksessa kohti hänen kaltaisuuttaan. Luterilaiset ja metodistit opettavat yhdessä, että vanhurskaudetun elämä on sidoksissa jatkuvaan armonvälineiden käyttöön. Armonvälineet synnyttävät kirkon, antavat sille tehtävän ja voiman sen toteuttamiseen.
- 70 Sakramenttien toimittaminen on erityisesti pyhien yhteisön keskuudesta tehtävään kutsutun ja ordinoitun papin palvelutyötä ja vastuulla. Sanan ja sakramenttien pätevyys ja vaikutus ei kuitenkaan ole riippuvainen niiden toimittajan persoonallisista kyvyistä tai asenteesta, sillä kyseessä on yksin Jumalan pelastava työ. Se tulee todeksi, kun sana julistetaan ja sakramenteja toimitetaan kolmiyhteisen Jumalan nimeen. Armonvälineiden pätevyys perustuu meille annettuun Jumalan lupaukseen. Armonvälineet eivät vaikuta tai ansaitse mitään tehtyinä ihmistekoina, vaan ainoastaan Jumalan lupaus synnyttää, vahvistaa ja hoitaa uskoa niissä, jotka ottavat sen luottaen ja myöntyen vastaan.

3.2 Sana

- 71 ”Jumalan sanalla” on monta merkitystä: 1) ikuinen Isän luona asunut ja ennalta ollut Sana, jolla maailma on luotu ja joka ihmiseksi tullessa ilmoittaa Isän, 2) kirjoitettu Jumalan sana eli Raamatun profeetalliset ja apostoliset kirjoitukset, 3) puhuttu Jumalan sana eli lain ja evankeliumin julistus, 4) sakramentit, näkyvä sana, jonka sisältönä on Kristus, pelastava Jumalan Sana. Tunnustamme pelastuksen tapahtuvan Raamatun sanan perustalta ja yksin uskosta. Sana vaikuttaa uskon, kun kuulemme evankeliumin (Room. 10:17), ja sana ohjaa meitä jatkuvaan parannukseen.
- 72 Pyhän Raamatun sanassa Jumala tuo julki ja synnyttää liittonsa meidän kanssamme. Hän kutsuu siihen nimeltä jokaista. Tämän liiton sisältönä on Jumalan lupaus, jonka hän on ilmaissut ja jatkuvasti ilmaisee luomistyössään, käskyissään ja lähettämällä Poikansa ihmiseksi maailmaan. Tunnistamme Jumalan tahdon osin meitä puhuttelevassa luomakunnan rikkaudessa sekä katumukseen herättävänä omantunnon ohjaavana äänenä, mutta ilman Jumalan Kristuksessa osoittamaa erityistä rakkautta emme löydä elämämme todellista perustaa ja oikeaa suuntaa emmekä saa osaksemme autuuden tuovaa pelastusta. Jumalan sana ilmaisee sekä hänen vaativan tahtonsa että rakastavan tahtonsa. Se paljastaa olemisemme luonteen ja kyvyttömyyden pelastukseen omin voimin, mutta myös evankeliumin armonvälineenä lahjoittaa uskon ja iankaikkisuuden toivon sekä antaa elämämme suunnan ja haastaa jatkuvaan parannukseen.

3.3 Kaste

3.3.1 Kaste sakramenttina

- 73 Uudessa testamentissa kasteesta puhutaan osallisuutena Kristuksen kuolemaan ja ylösnousemukseen (Room. 6:3–5; Kol. 2:12), syntien pois pesemisenä (1. Kor. 6:11), uudestisyntymisenä (Joh. 3:5), Kristuksen antamana valona (Ef. 5:14), Kristuksen päälle pukemisena (Gal. 3:27), uudistumisena Pyhässä Hengessä (Tit. 3:5), vedenpaisumuksesta pelastumisena (1. Piet. 3:20–21), ulospääsynä vankeudesta (1. Kor. 10:1–2) ja

vapautumisena ihmisyyteen, joka ei katso sukupuoleen ja ylittää yhteiskunnan asettamat raja-aidat (Gal. 3:27-28; 1. Kor. 12:13).²⁰ Yhdessä tunnustamme kasteen merkitsevän kuolemista synnille ja uutta elämää Kristuksessa. Kasteen kautta meidät on Pyhässä Hengessä liitetty Kristukseen, toisiimme ja kaikkina aikoina olemassa olevaan universaaliin Kristuksen kirkkoon. ”Kaste vaikuttaa syntien anteeksi antamisen, elämän ja pelastuksen.”²¹

- 74 Yhdessä tunnustamme, että kaste on Jumalan lahja ihmisille. Kaste ei vain symboloi vaan tuo pelastuksen yksittäisen ihmisen kohdalle yhdistämällä hänet Kristuksen elämään, kuolemaan ja ylösnousemukseen. Kasteessa lahjoitetaan Pyhä Henki ja ihminen liitetään osaksi Kristuksen ruumista. Tästä syystä kastetta ei voi toistaa. Jumalan kasteessa lahjoittama pelastus on tarkoitettu jokaiselle ihmiselle riippumatta iästä tai muista inhimillisistä ominaisuuksista.
- 75 Luterilainen ja metodistinen käsitys kasteesta on olennaisilta osiltaan yhteneväinen. Molemmat kirkot puhuvat kasteen sakramentista merkinä, joka vaikuttaa Jumalan lupaaman pelastuksen syntien anteeksiantamisena ja uutena elämänä Jumalan yhteydessä. Kirkkojen tavassa opettaa kasteesta on kuitenkin näkökulma- ja painotuseroja.
- 76 Metodistisen opetuksen erityispiirteenä voidaan pitää muistutusta Jumalan suvereniteetista. Jumala on sitonut ihmiset sakramentin käyttöön, mutta tätä ei kuitenkaan tule ymmärtää Jumalan kaikkivaltiuutta rajoittavana. Jumala itse ja hänen pelastava toimintansa eivät ole sidottuja yksinomaan kasteen sakramenttiin. Tässä yhteydessä voidaan viitata siihen, mitä edellä on sanottu Jumalan niin sanotusta ”edeltävästä armosta” (§ 32, 35). Jumalan edeltävä armo vaikuttaa valmistaen ihmistä vastaamaan Kristuksen evankeliumissa tarjottavaan vanhurskauttavaan armoon.²²
- 77 Luterilaisesta näkökulmasta herää kysymys kasteen armon ja edeltävän armon suhteesta. Mikä merkitys kasteen sakramentilla on, jos Jumala toimii ihmisen hyväksi myös sen ulkopuolella? Näkemyksemme mukaan edeltävän armon käsite ei itsessään vähennä kasteen sakramentin arvoa ja merkitystä. Kuten edellä on todettu, edeltävä armo ei itsessään ole pelastava, vaan ainoastaan ihmistä valmistava. Siksi edeltävän armon käsite ei ole ristiriidassa sen kanssa, mitä yllä on esitetty kasteen kertakaikkisesta roolista ihmisen pelastuksessa. Ihmisinä olemme sidottuja kasteen sakramenttiin armonvälineenä. Wesley kirjoittaa: ”Tavallisesti ei ole olemassa muita välineitä kirkkoon tai taivaaseen pääsemiseksi.”²³ Ajatuksella edeltävästä armosta ei ole välitöntä vastinetta luterilaisessa opetuksessa, jossa kasteen merkitys pelastuksen välineenä on korostuneempi. Luterilaisen opetuksen näkökulmasta ei voida kuitenkaan sanoa, että kastamaton ihminen olisi kokonaan Jumalan armon ja rakkauden ulkopuolella.
- 78 Luterilaisen opetuksen erityiskorostuksena voidaan pitää sakramenttiin liittyvää Jumalan lupaus, jonka perusteella sakramenttia voidaan varmasti pitää pelastuksen välineenä. Kaste on luterilaisen opetuksen mukaan varmasti Jumalasta, koska kasteeseen sisältyy sekä Jumalan käsky että Jumalan lupaus.²⁴ Kaste on perimmäiseltä ominaisuudeltaan Jumalan teko. Siksi kasteen todellisuus ja voima säilyvät muuttumattomana koko ihmisen elämän.

²⁰ Kaste, ehtoollinen ja virka (BEM) II Kasteen merkitys, 2.

²¹ *Kirkko – armon yhteisö*, 46.

²² *By Water and the Spirit: A United Methodist Understanding of Baptism* (1996), 5-7.

²³ “In the ordinary way, there is no other means of entering into the church or into heaven.” *The Works of Rev. John Wesley A.M.*, Volume X [London, 1872], 192.

²⁴ *Iso katekismus*, neljäs osa, I, 6.

Synnin ja huonon omantunnon vaivaama Luther kehottaa turvautumaan kasteessa lahjoitettuun pelastukseen.²⁵ Kastetun elämä on jatkuvaa elämistä ja kasvamista kasteen todellisuudessa ja kasteen avulla kasvamista uuteen ihmisyyteen. Kaste on kuitenkin kertakaikkinen ja pysyy voimassa, vaikka ihminen luopuisi siitä. Luterilaisuudessa puhutaankin ”palaamisesta kasteen armoon”. Tällä viitataan kasteessa ihmisen osaksi tulleen Jumalan pelastusteen kertakaikkisuuteen ja täydellisyyteen, jossa on jo läsnä koko pelastus.

- 79 Metodistisesta näkökulmasta herää kysymys kasteen ja uskossa elämisen suhteesta. Metodistit eivät puhu ”palaamisesta kasteen armoon” vaan näkevät kasteen prosessina, johon kastetoimituksen lisäksi kuuluu uskon vastaus. Ihmistä kutsutaan kääntymään Jumalan puoleen. Tähän myös luterilaiset yhtyvät. Luterilaisen opetuksen erityisesti korostama Jumalan lupauksen suuruus ja metodistisessa opetuksessa painottuvat ihmisen synnin vakavuus sekä kääntymyksen ja katumuksen korostaminen eivät ole keskenään ristiriidassa. Metodistit ja luterilaiset molemmat kutsuvat epäuskossa eläviä kastettuja katumukseen ja kääntymykseen. Molemmat kuitenkin opettavat kasteen armon kertakaikkisuudesta niin, ettei kääntymykseen kummankaan opetuksessa kuulu kastetun uudelleen kastaminen.

3.3.2 Kaste ja usko

- 80 Yhdessä tunnustamme kasteen ja uskon liittyvän erottamattomasti toisiinsa. Usko on kasteessa saatava Pyhän Hengen lahja, jonka kautta kastettu vastaanottaa kasteessa lahjoitetun pelastuksen. Sekä luterilaiset että metodistit opettavat, että kasteen pelastava voima perustuu Jumalan tekoon.²⁶ Päteväksi tunnustamme kasteen, joka on toimitettu Kristuksen käskyn ja lupauksen mukaisesti vettä käyttäen Isän, Pojan ja Pyhän Hengen nimeen. Kastetun elämä on jatkuvaa kasvamista siinä pelastuksen todellisuudessa, jonka Jumala kasteessa lahjoittaa.
- 81 Luterilaisen ja metodistisen kasteteologian erilaiset lähestymistavat ovat osittain rinnakkaisia ja toisiaan täydentäviä. Luterilainen teologia liittyy uskon vahvemmin itse kasteeseen, kun taas metodistisessa teologiassa usko yhdistetään enemmän kasteen vaikutuksiin ja uuteen elämään Kristuksessa. Lähestymistapojen erot johtuvat osittain luterilaisen ja metodistisen teologian erilaisista tavoista jäsentää kasteteologiaa. Luterilainen kasteoppi korostaa Jumalan sanan ulkonaisia lupauksia, metodistinen puolestaan Pyhän Hengen todistusta uskovan sisimmässä. Molemmat kuitenkin opettavat, että kaste on kolmiyhteisen Jumalan työtä.

3.3.3 Kasteen vaikutus

- 82 Luterilaisen opetuksen mukaan kasteessa lahjoitettava pelastus on täydellinen ja poistaa kastetusta ihmisen luontaiseen tilaan kuuluvan synnin aiheuttaman syyllisyyden. Synnin sisältö eli taipumus pahaan säilyy kuitenkin myös kastetussa. Kasteessa lahjoitettu Pyhä Henki synnyttää ja luo ihmisen uudeksi. Kasteessa saadut Pyhän Hengen lahjat auttavat kastettua taistelussa jäljelle jäänyttä pahaan taipumusta vastaan.²⁷ Luterilaisessa teologiassa

²⁵ *Iso katekismus*, neljäs osa, I, 44.

²⁶ ”Tunnustamme yhdessä, että syntinen vanhurskautetaan, kun hän uskoo Jumalan pelastustekoon Kristuksessa. Tämän pelastuksen lahjoittaa hänelle Pyhä Henki kasteessa hänen koko elämänsä perustukseksi.” *Yhteinen julistus vanhurskauttamisopista*, 25.

²⁷ *Schmalkaldenin opinkohdat* III, 3, 40; *Augsburgin tunnustuksen puolustus* II, 35.

kasteen toisaalta kertakaikkista mutta toisaalta koko elämän mittaista vaikutusta kuvataan Kristuksesta osalliseksi tulemisen avulla. Kasteen lahjoittama armo on yhtäältä kertakaikkinen, koska kaste yhdistää kastetun Kristuksen sovitustyöhön. Kasteen vaikutuksen tulee kuitenkin toteutua uskossa ja elämässä. Tästä näkökulmasta kasteen armoon kasvaminen on jatkuva prosessi. Vaikutuksensa puolesta kasteen sakramentti ei ole ainoastaan ulkonainen merkki vaan vaikuttava merkki, jossa Jumala itse on läsnä. Kasteessa Jumalan läsnäolo on Jumalan Sanan, siis Kristuksen läsnäoloa kasteen vedessä.²⁸ Luterilaisessa opetuksessa puhutaan usein kasteesta sanomalla, että kasteen kautta ihminen otetaan Jumalan lapseksi.

- 83 Myös metodistisen opetuksen mukaan ihminen on luonnollisessa tilassaan synnin alaisuudessa ja tarvitsee kasteessa lahjoitettavaa Jumalan armoa. Metodistinen teologia erottaa toisistaan yhtäältä perisyntin ja sen syyllisyyden ja toisaalta henkilökohtaisen synnin ja siihen kohdistuvan tuomion. Kasteen vaikutuksesta puhuttaessa on huomioitava metodistisen teologian tekemä erottelu itse kasteen tapahtuman ja kasteen vaikuttaman uudestisyntymisen välillä. Tästä erottelusta huolimatta metodistisessa ajattelussa uudestisyntyminen ja kaste sen merkinä liittyvät toisiinsa Jumalan armonlupauksen mukaisesti. Metodistisessa ajattelussa kasteen tapahtumaa korostuneemman aseman saa kastetun todellinen tila. Kristityn tunnusmerkinä ei niinkään ole itse kaste vaan kastetun elämässä ilmenevä Hengen hedelmä.²⁹
- 84 Kasteesta metodistit ja luterilaiset opettavat yhdessä, että kasteessa lahjoitettava Jumalan armo vaikuttaa ihmisen tilassa muutoksen, joka on pelastuksen edellytys. Luterilainen ja metodistinen teologia jäsentävät kuitenkin kasteen, uudestisyntymisen ja Pyhän Hengen lahjojen välisen suhteen eri tavalla. Molempien käsityksen mukaa ne silti liittyvät oleellisella tavalla toisiinsa. Sekä metodistit että luterilaiset opettavat, että kasteessa ihmiselle lahjoitetaan pelastus. Tästä huolimatta sekä metodistit että luterilaiset kutsuvat kastettuja kristittyjä elämään ja uskoon, jossa kasteen vaikutus toteutuu.

3.3.4 Kastekäytäntö

- 85 Sekä metodistit että luterilaiset kastavat niin vastasyntyneitä lapsia kuin muun ikäisiä kasteelle tulevia henkilöitä. Vanhan kirkon perinnettä noudattaen kaste tapahtuu vettä käyttäen Isän, Pojan ja Pyhän Hengen nimeen. Luterilaiset ja metodistit molemmat hyväksyvät upottamalla, valelemalla ja pirsrottamalla suoritetun kasteen. Kasteen sakramentin toimittaa tähän tehtävään erityisesti kutsuttu ja tehtävän suorittamiseen vihitty henkilö. Sakramentin pätevyys ei kuitenkaan ole riippuvainen niiden toimittajan persoonallisista ominaisuuksista.
- 86 Hätkasteen kohdalla metodistisen ja luterilaisen perinteen käytännöt poikkeavat. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkkojärjestys toteaa, että ”Pyhän kasteen toimittaa pappi” (KJ 2:13). Jos kastamattoman lapsen pelätään kuolevan, kaste halutaan toimittaa eikä pappia ole saatavilla, kirkkojärjestys velvoittaa ”jonkun kirkon jäsenen” tai ”muun kristityn” toimittamaan kasteen kolmiyhteisen Jumalan nimeen. Hätkaste tulee suorittaa kirkkokäsikirjassa määrättyllä tavalla; sen suorittaminen tulee ilmoittaa viipymättä kirkkoherranvirastoon, jonka jälkeen kaste vahvistetaan. Kasteen vahvistamisen kaava kirkkokäsikirjassa vastaa kasteen kaavaa lukuun ottamatta itse vedellä kastamista (KJ 2:14).

²⁸ *Iso katekismus*, neljäs osa, I, 17–18.

²⁹ *By Water and the Spirit*, 4–5, 11–12.

Hätäkasteen saanut lapsi ei jää seurakunnan ulkopuolelle eikä hätäkasteen mahdollisuus muuta sitä, että luterilaisessa teologiassa sakramenttien toimittaminen on papin virkaan kuuluva tehtävä.

- 87 Metodistikirkossa ei toimiteta hätäkastetta lainkaan. Metodistisessa ajattelussa katsotaan, että ihminen on syntyessään Jumalan eikä paholaisen lapsi. Kuten edellä on todettu (§ 30), on lapsikin perisyntien syyllisyyden alainen, mutta tämä ei merkitse, että lapsi olisi tuomion alla, koska ainoastaan henkilökohtainen synti voi olla tuomioksi. Metodistit eivät ajattele, että syyllisyys välttämättä johtaa tuomioon. Luterilaisessa teologiassa katsotaan perisyntien alaisuuden merkitsevän myös tuomion alaisuutta. Näiden näkemysten välillä on jännite. Sillä ei kuitenkaan ole vaikutusta siihen, mitä olemme yhdessä sanoneet ihmisen mahdottomuudesta pelastaa itse itseänsä (vrt. edellä § 30–32).
- 88 Sekä metodistit että luterilaiset painottavat kasteeseen liittyvää opetusta. Metodistisessa perinteessä korostuu kastettavan lapsen vanhempien ja koko seurakunnan vastuu opetuksesta ja esimerkin näyttämisestä. Luterilaisessa perinteessä myös kastettavan kummit lupaavat yhdessä vanhempien ja seurakunnan kanssa huolehtia kastettavan opettamisesta (ks. tuonnempana § 113). Molemmissa perinteissä seurakuntaa kehoitetaan rukoilemaan kastettavan ja tämän perheen puolesta.

3.4 Ehtoollinen

3.4.1 Kiitoksen, muiston, anteeksiantamuksen, vahvistumisen ja yhteyden ateria

- 89 Ehtoollinen on pyhä ateria, jonka Kristus on itse asettanut. Sitä viettäessämme kiitämme Jumalaa hänen pelastusteoistaan ja julistamme Kristuksen kuolemaa ja ylösnousemusta. Leivässä ja viinissä tulemme osallisiksi siitä, mitä Jumala Kristuksessa meille on tehnyt, tekee jatkuvasti ja tulee tekemään. Ehtoollisessa muistamme osaksemme koitunutta Kristuksen sovitus- ja lunastustyötä. Vahvistumme uskossa syntien anteeksiantamukseen. Pyhää Henkeä avuksemme kutsuen ja Jumalan lupaukseen turvautuen nautimme hengellisen aterian, joka uudistaa elämämme ja lisää meissä rakkautta lähimmäisiimme.
- 90 Ehtoollinen on yhteyden ateria, jossa tulemme osallisiksi niin Kristuksen kuin toinen toisemme elämästä: ”Eikö malja, jonka me siunaamme, ole yhteys Kristuksen vereen? Ja eikö leipä, jonka me murramme, ole yhteys Kristuksen ruumiiseen? Leipä on yksi, ja niin mekin olemme yksi ruumis, vaikka meitä on monta, sillä tulemme kaikki osallisiksi tuosta yhdestä leivästä.” (1. Kor. 10:16–17). Ehtoollinen ilmaisee Kristuksen ruumiin ykseyttä, ennakoii taivaallista juhlaa ja kutsuu elämään uskossa täydesti toiseksi pyhien yhteyttä.

3.4.2 Ehtoollinen Kristuksen ja syntien anteeksiannon vastaanottamisena

- 91 Kristus antaa ruumiinsa ja verensä leivässä ja viinissä kaikille, jotka nauttivat sakramentin. Ehtoollisessa läsnä oleva elävä Kristus vastaanotetaan pelastukseksi uskossa. Hänen elämänsä, kuolemansa ja ylösnousemuksensa siunaus tulee osaksemme syntien anteeksiantamuksena ja iankaikkisen elämän toivona. Opetamme, että Kristuksen ruumis ja veri ovat pyhitetyissä leivässä ja viinissä todella läsnä elävästi ja persoonallisesti. Ehtoollisen leipä ja viini eivät siksi vain kuvaa tai merkitse Kristuksen ruumista ja verta eivätkä vain viittaa Kristukseen vaan ovat itse Kristuksen ruumis ja veri. ”Me uskomme, että

Kristuksen ruumis ja veri ovat todellisesti läsnä, ne jaetaan ja otetaan vastaan viinin ja leivän muodossa *Herran pyhässä ehtoollisessa (eukaristiassa)*. Tällä tavalla me vastaanotamme ristiinnaulitun ja ylösnousseen Kristuksen ruumiin ja veren, ja hänessä syntien anteeksiantamuksen ja kaikki hänen kärsimyksensä tuottamat lahjat.”³⁰

- 92 Erityisenä korostuksena metodismi opettaa Kristuksen todellista läsnäoloa ehtoollisessa, mutta ymmärtää sen hengellisellä tavalla. Metodismi korostaa uskoa välineenä, jolla ehtoollisessa läsnä olevat Kristuksen ruumis ja veri otetaan vastaan ja nautitaan. Luterilaisuus ymmärtää Kristuksen läsnäolon kirjaimellisesti: Kristus sanoo ”tämä on minun ruumiini”. Hänen ruumiinsa on ”leivässä, sen kanssa ja alla”. Luterilaisen käsityksen mukaan Kristus on ehtoollisessa läsnä todellisesti ja olemuksellisesti. Sakramentti nautitaan oikein ja pelastukseksi uskolla.
- 93 Ehtoollinen on sakramentaalinen ateria, joka näkyvin merkein välittää Jumalan rakkauden ja armon Jeesuksessa Kristuksessa. Leivän ja viinin syömisessä ja juomisessa Kristus tarjoaa todellisen yhteyden kanssaan. Me liitymme Kristukseen ja hänen katoamattomaan elämäänsä Hänen tullessaan meihin ruumiinsa ja verensä sakramentissa. Ehtoollinen on siksi myös esimakua ylösnousemuksen todellisuudesta ja Hänen paluustaan kirkkaudessa.

3.4.3 Ehtoollinen kirkkoa vahvistavana ateria

- 94 Kristus käski seuraajiaan: ”Tehkää tämä minun muistokseni.” Ehtoollisen sakramentaalinen ateria pyhitetään seurakunnan jumalanpalveluksessa Kristuksen lupauksen varassa, hänen asetussanoihinsa vedoten ja Pyhää Henkeä avuksi rukoillen. Sen toimittaa erityiseen virkaan vihitty pappi. Ehtoollisen asettaminen ei ole toimitus, joka antaisi luvatut lahjat ihmisteon perusteella, vaan Isälle osoitettu rukous, jossa ilmaistaan kirkon täysi riippuvuus Hänestä. Ehtoollisen nauttivat leivässä ja viinissä uskonsa vahvistukseksi ne, jotka vastaavat Kristuksen kutsuun, rakastavat ja etsivät Häntä syntiään katuen. Näin ehtoollinen lujittaa meitä yhteydessä Häneen ja toisiimme. Luterilaiset ja metodistit opettavat, että ehtoollisen salaisuutta kunnioittava tapa käsitellä jumalanpalveluksessa yli jääneitä ehtoollisaineita on nauttia ne kokonaan, kuitenkin sulkematta pois mahdollisuutta käyttää pyhitettyä leipää ja viiniä sairaiden ehtoollisessa. Tämä pyrkimys on yhteinen, mutta kummassakaan kirkossa ei tilanne kaikin paikoin ole vielä sen mukainen.³¹
- 95 Metodismi korostaa, että ehtoollisaterian varsinainen isäntä on Kristus itse, ja tästä syystä ehtoollinen on avoin kaikille niille, jotka ovat valmiita uskossa ottamaan vastaan ristillä kuolleen ja ylösnousseen Herran. Tämä merkitsee myös lasten ja uskoa etsivien kutsumista, vaikka metodistikirkossakin kaste on jäsenyyden edellytys ja tavallisesti edeltää myös ehtoollista. Kysymystä kirkon jäsenyydestä käsitellään tuonnempana (§ 112, 113).
- 96 Kristuksen seuraajina annamme itsemme joka päivä eläväksi ja pyhäksi uhriksi. Tämä kuuliaisuutemme Jumalan vaativalle ja rakastavalle tahtoa kohtaan tulee ravituksi ehtoollisessa. Mitä useammin käännyimme Jumalan puoleen ja pyydämme Hänen apuaan myös ehtoollisen lahjaa käyttämällä, sitä enemmän me tulemme Kristuksen kaltaisiksi Jumalan tahdon

³⁰ *Porvoon yhteinen julkilausuma*, 32 h.

³¹ *This Holy Mystery: A United Methodist Understanding of Holy Communion* (2004), 31–32; *Palvelkaa Herraa iloiten*. Jumalanpalveluksen opas. Suomen ev.-lut. kirkon kirkkohallituksen julkaisuja 2000:6, 46; *Vietämme ehtoollista*. Näkökohtia ehtoolliskäytäntöjen kehittämiseen ja ehtoollisen jakamisessa avustavien perehdyttämiseen. Suomen ev.-lut. kirkon kirkkohallituksen julkaisuja 1998:5, 36–37; vrt. *Kaste, ehtoollinen ja virka* (BEM) II, 32.

toteuttamisessa. Ehtoollisen vietossa Kristus kokoaa, opettaa ja ruokkii kirkkoa. Ehtoollisessa jaettavat ja nautittavat Kristuksen ruumis ja veri muuttavat, uudistavat, ja parantavat meitä, vahvistaen uskoamme ylösnousseeseen Vapahtajaamme. Kristukseen turvautuvana uuden liiton yhteisönä kirkko elää yhteydestä Pelastajaan, jotta se voisi toteuttaa lähetystehtäväänsä.

4. Kirkko ja virka

4.1 Kirkon olemus

4.1.1 Kirkko perustuu Kolmiyhteisen Jumalan työhön

- 97 Luterilaisilla ja metodisteilla on yhteinen näkemys siitä, että kirkko perustuu Jumalan työhön eikä ihmisen omiin toimiin. Pyhässä Raamatussa kirkosta käytetään useita vertauskuvia, jotka kukin kertovat siitä, mikä on kirkon olemus ja tarkoitus. Kirkko on kansa, jonka kolmiyhteinen Jumala on kutsunut itselleen, lunastanut omakseen ja lähettänyt toimittamaan tehtävää, jonka hän on sille varannut pelastussuunnitelmansa täyttämiseksi (esim. 1. Piet. 2:9–10). Kirkko on Kristuksen ruumis, jonka pää hän itse on. Siinä on monia jäseniä ja siinä asuu hänen täyteytensä (Ef. 1:22–23). Kirkko on Pyhän Hengen temppele, joka on rakennettu apostolien ja profeettojen perustalle ja jonka kulmakivenä on Kristus (Ef. 2:20–22).
- 98 Kirkon perustana on Jumalan oma työ hänen eri persoonissaan Luojana, Lunastajana ja Pyhittäjänä. Isä, maailman luoja ja holhooja, on lähettänyt Poikansa ihmiseksi. Poika on ristinkuolemallaan sovittanut maailman synnit ja ylösnousemuksellaan voittanut kuoleman vallan. Pyhä Henki synnyttää uskon ja luo kirkon evankeliumin julistuksen ja sakramenttien toimittamisen välityksellä sekä vahvistaa kristittyjä ja johtaa kirkon sen iankaikkiseen päämäärään.
- 99 Sekä luterilaiset että metodistit opettavat, että kirkko on kaikkien uskovien yhteisö, jossa evankeliumi puhtaasti julistetaan ja sakramentit oikein toimitetaan.³² Kirkko on siten ajat ja rajat ylittävä kokonaisuus, mutta toisaalta se ilmenee paikallisesti kokoontuvana yhteisönä.
- 100 Kirkko on uskovien yhteys (*koinonia*), joka perustuu Kolmiyhteisen Jumalan persoonien väliseen yhteyteen (*koinonia*). Kaikkina aikoina kirkon tehtävänä on ollut kuuluttaa evankeliumia, joka tekee Pyhässä Hengessä osallisiksi Isän ja Pojan välisestä yhteydestä: ”Minkä olemme nähneet ja kuulleet, sen me myös teille julistamme, jotta teilläkin olisi yhteys meihin. Meillä on yhteys Isään ja hänen Poikaansa Jeesukseen Kristukseen.” (1. Joh. 1:3). Apostolien ajasta asti kirkko on ollut sanan ja sakramenttien ympärille syntynyt uskovien yhteys: ”Seurakunta kuunteli ja noudatti uskollisesti apostolien opetusta. Uskovat elivät keskinäisessä yhteydessä, mursivat yhdessä leipää ja rukoilivat.” (Apt. 2:42)
- 101 Sekä metodistit että luterilaiset korostavat, että kristityt voivat pysyä uskossa vain yhteydessä armonvälineisiin ja toinen toisiinsa. Sen myötä paikallisen seurakunnan jäsenet ovat jäseniä myös universaalisessa Kristuksen kirkossa. Martti Luther kirjoittaa Isossa Katekismuksessa kirkosta kaikkien pyhien yhteisönä: ”Mutta Pyhä Henki pysyy viimeiseen päivään asti pyhässä seurakunnassa eli kristikunnassa. Sen välityksellä hän vetää meidät yhteyteensä, sitä hän käyttää sananjulistukseen ja -harjoitukseen, sen välityksellä hän pyhittää meidät ja kasvattaa pyhydessä. Näin me joka päivä kasvamme ja vahvistumme Pyhän Hengen luomassa uskossa ja uskon hedelmissä.”³³
- 102 Metodistisessa kirkkokäsityksessä sama asia ilmaistaan liiton ja *konnektion* käsitteillä: kirkko on Jumalan armoliitto, jossa uskovat ovat yhteydessä Kristukseen sekä toinen toiseensa. Paikallinen seurakunta on konnektionaalinen uskovien yhteisö, joka on sanan ja

³² *Augsburgin tunnustus VII; Book of Discipline*, Preamble, § 103 XIII.

³³ *Iso katekismus*, toinen osa, 53.

sakramenttien sekä rukouksen ja Jumalan ylistyksen ja mission yhteydessä maailmanlaajuisen Kristuksen kirkon kanssa: ”Paikallisseurakunta on sellaisten henkilöiden konnektionaalinen yhteisö, jotka ovat julkisesti tunnustaneet uskonsa Kristukseen, ovat kastetut, ovat vastanneet myöntävästi Metodistikirkon jäsenyyskysymyksiin ja ovat sitoutuneet Metodistikirkon paikallisseurakuntaan; siinä he yhdessä kuulevat Jumalan sanaa, osallistuvat sakramenteihin, ylistävät ja palvovat kolmiyhteistä Jumalaa sekä edistävät sitä tehtävää, jonka Kristus on antanut kirkolleen. Tällainen Metodistikirkkoon kuuluva ja sen kirkkojärjestyksen alainen uskoviin yhteisö on elimellinen osa universaalista kirkkoa, jonka muodostavat kaikki Jeesukseen Kristukseen Herrana ja Pelastajana uskovat ihmiset ja jota Apostolisessa uskontunnustuksessa kutsutaan pyhäksi yhteiseksi seurakunnaksi.”³⁴

4.1.2 Kirkko on yksi, pyhä, katolinen ja apostolinen

- 103 Kristuksen kirkko on yksi, sillä Jumala on yksi. Kirkon jakaantuneisuus hämärtää sen missiota todistaa ykseydestä, joka vallitsee sen ja Kristuksen välillä ja joka perustuu kolmiyhteisen Jumalan persoonien väliseen yhteyteen. Isän ja Pojan välinen yhteys on kristittyjen yhteyden lähde: ”Minä rukoulen, että he kaikki olisivat yhtä, niin kuin sinä, Isä, olet minussa ja minä sinussa. Niin tulee heidänkin olla yhtä meidän kanssamme, jotta maailma uskoisi sinun lähettäneen minut.” (Joh. 17:21).
- 104 Kirkko on pyhä, sillä se saa uskossa lahjaksi pyhyiden Kristukselta ja sen luona on Pyhä Henki, joka pyhittää sen. Kristityt ovat kutsutut elämään Hengen johdossa uutta elämää, jossa heidän syntistä vanhaa luontoansa jokapäiväisessä parannuksessa kuoletetaan ja tilalle nousee uusi ihminen.
- 105 Kirkko on katolinen, sillä se leviää yli koko maanpiirin ja sillä on koko pelastuksen täyteys. Sekä luterilaiset että metodistit tähdentävät paikallisten kirkkojen ja paikallisten seurakuntien olevan osa universaalista Kristuksen kirkkoa. Sellaisina niillä on koko pelastus, vaikka ne eivät olekaan itsessään koko kirkko. Katolisuuden vuoksi kirkot tarvitsevat paikallisuuden rajat ylittäviä rakenteita, jotka yhdistävät alueellisia seurakuntia, kirkkoja, hiippakuntia tai vuosikonferensseja toisiinsa. Sekä luterilaisilla että metodisteilla tällaisen struktuurin muodostaa erityisesti piispan virka.
- 106 Kirkko on apostolinen, sillä apostolien todistus on välittänyt sille evankeliumin Kristuksesta. Se on rakennus, ”jonka perustuksena ovat apostolit ja profeetat ja jonka kulmakivenä on itse Kristus Jeesus” (Ef. 2:20). Sillä on apostolinen usko, jota se tunnustaa, ja se on kokonaisuudessaan osallinen apostolien lähetystehtävästä. Kaikki Kristukseen kastetut ovat tulleet osalliseksi kirkon apostolisesta missiosta. Apostolisen uskontodistuksen erityistä välittämistä ja rakkauden palvelua varten kirkko vihki piispoja, pappeja ja diakoneja sekä asettaa muita viranhaltijoita.
- 107 Sekä luterilaiset että metodistit ovat vakuuttuneita siitä, että virkaan vihkimisessä kirkko toimii apostolisen esikuvan mukaan (Apt. 6:6, 1. Tim. 4:14). Apostolinen jatkuvuus on ensi sijassa koko kirkon jatkuvuutta sen apostolisessa uskossa ja todistuksessa. Myös kirkon viran jatkuvuus piispan toimittamien vihkimisten seuraannossa viittaa kirkon apostoliseen missioon ja on merkki sen halusta pysyä sille uskollisena. Toisaalta se on myös merkki

³⁴ *Book of Discipline* § 203.

kirkon katolisuudesta, sillä virkaan vihkimistä ei voida toimittaa irrallaan kirkon kokonaisuudesta eikä ilman yhteyttä toisiin vihittyihin.

4.2 Yhteinen pappuus

4.2.1 Kristittyjen yhteinen tehtävä

- 108 Perustuessaan kolmiyhteisen Jumalan työhön maailman uudeksi luomiseksi kirkko on myös osallinen lähetystehtävästä, joka Jumalalla eri persoonissaan on. Isä lähetti Poikansa ja Poika rukoilee Isää lähettämään Pyhän Henkensä kirkolle. Poika lähettää kirkkonsa Pyhän Hengen voimassa kaikkeen maailmaan. Kirkko julistaa evankeliumia Kristuksesta sanoilla ja teoilla. Sen uskon kohteena ei ole ajaton aate, vaan kirkon lähettänyt Herra on elävä ja toimiva ihmiseksi tullut Jumala: ”Mikä on alusta alkaen ollut, minkä olemme kuulleet, minkä omin silmin nähneet, mitä katselleet ja käsin koskettaneet, siitä me puhumme: elämän Sanasta.” (1. Joh. 1:1)
- 109 Koko Jumalan kansa on lähetetty. Kaikki Kristuksen yhteyteen kastetut ovat osallisia yhteisestä pappudesta, joka perustuu Kristuksen omaan tehtävään ylimmäisenä pappina rukoilla ja antaa uhri. Kristuksen omat ovat kutsutut rukoilemaan toisten puolesta ja uhraamaan kiitosuhreina ylistystä Jumalalle. Kaikille kuuluu myös yhteinen oikeus lähestyä Jumalaa rukouksessa sekä todistaa uskosta Kristukseen. Jokainen Kristuksen omaksi otettu on saanut oikeuden julistaa evankeliumia syntien sovitukselta. ”Kristillisen palvelun ydin on Kristuksen maailmaan suuntautuva rakkaus.”³⁵
- 110 Kristus lähetti opetuslapsensa ”kaikkialle maailmaan” (Mark. 16:15). Kirkon tehtävä evankeliumin julistamisessa ja diakonisessa palvelussa on sekä paikallinen että maailmanlaajuinen. Kirkko on kutsuttu olemaan sekä merkki Jumalan valtakunnasta että sen tulemisen välikappale. Eläessään Jumalan armosta ja rakkaudesta se todistaa Jumalan uudeksi luovasta voimasta niin yksilöiden kuin kokonaisten yhteisöjen elämässä. Siten kirkko yhtäältä on esimakua tulevasta lopullisesta pelastuksesta ja toisaalta itse toimii jo läsnä olevan Jumalan valtakunnan voimassa.
- 111 Kaikki kristityt ovat saaneet Jumalalta lahjoja, joilla he voivat rakentaa kirkkoa. Lahjojen moninaisuus on rikkaus, joka edellyttää niiden yhteen sovittamista. Yleinen ja erityinen palvelun virka kuuluvatkin toistensa yhteyteen. Molemmat perustuvat viime kädessä siihen palveluvirkaan, joka Kristuksella itsellään on. Niillä on eri tehtävät, mutta ne palvelevat samaa kokonaisuutta: ”Te olette Kristuksen ruumis, ja jokainen teistä on tämän ruumiin jäsen. Jumala on seurakunnassaan asettanut ensinnäkin jotkut apostoleiksi, toiseksi jotkut profeetoiksi ja vielä jotkut opettajiksi. Muutamilla on voima tehdä ihmeitä, toisilla parantamisen lahja, toisilla kyky auttaa muita, toimia johtajana tai puhua kielillä.” (1. Kor. 12:27–28).

³⁵ *Book of Discipline* § 125.

4.2.2 Kirkon jäsenyys

- 112 Sekä luterilaiset että metodistit katsovat, että kirkon jäseneksi tullaan kasteessa. Kaste liittää Kristuksen ruumiiseen ja yhdistää muiden jäsenten kanssa: ”Me kaikki olemme Kristuksessa yksi ruumis mutta olemme kukin toistemme jäseniä” (Room. 12:5).
- 113 Sekä luterilaisessa että metodistisessa kirkossa noudatetaan joissain asioissa kuitenkin kahdentasoista jäsenyyttä. Luterilaisessa kirkossa kastetut lapset voivat osallistua ehtoolliselle kristillisestä kasvatuksesta vastaavien kanssa, mutta itsenäisesti vasta konfirmaation jälkeen. Konfirmaatio antaa myös muita seurakunnan jäsenen oikeuksia: oikeuden toimia kummina, äänestää kirkollisissa vaaleissa sekä asettua itse ehdolle seurakuntavaalissa. Metodistikirkossa käytetään nimikkeitä kastettu jäsen ja tunnustava jäsen. Kasteessa tullaan jäseneksi, mutta täydet oikeudet saa vastaamalla jäsenyyskysymyksiin, toisin sanoen tunnustamalla uskonsa. Uskonsa tunnustaneella ja kirkkoon sitoutuneella ovat täydet jäsenen oikeudet. Niihin kuuluvat mm. mahdollisuus jäsenyyteen seurakuntaneuvostossa ja kirkon edustamiseen vuosikonferenssissa.

4.3 Kirkon virka

4.3.1 Jumala on asettanut erityisen viran

- 114 Vaikka kaikille kristityille kuuluu vastuu evankeliumin julistamisesta, kaikilla ei ole yhtäläistä tehtävää sen piirissä. Kaikilla ei ole oikeutta toimittaa virkaa seurakunnassa eli toimia jumalanpalveluksen johtajana, saarnata ja jakaa sakramentteja. Näitä tehtäviä varten Jumala on asettanut erityisen viran, joka palvelee kaikkien yhteistä pappetta: ”Hän antoi seurakunnalle sekä apostolit että profeetat ja evankeliumin julistajat, sekä paimenet että opettajat, varustaakseen kaikki seurakunnan jäsenet palvelutyöhön, Kristuksen ruumiin rakentamiseen.” (Ef. 4:11–12)
- 115 Evankeliumin julistamisen ja sakramenttien jakamisen virka on välttämätön kirkolle. Kirkko ei voi olla olemassa ilman sanan julistusta ja sakramenttien toimittamista. Tästä syystä virka ei ole perusteiltaan inhimillinen järjestyskysymys, vaan se kuuluu kirkon välttämättömään perustaan. Evankeliumia julistava ja sakramentteja jakava pappi toimii Kristuksen valtuuttamana, kuten Kristus lausuu: ”Joka kuulee teitä, kuulee minua.” Viranhaltija ei julista omaa sanomaansa vaan Jumalan sanaa, johon liittyvät Jumalan lupaukset. Siksi ev.-lut. kirkon tunnustuskirjoissa tähdennetään papin toimivan Kristuksen ”puolesta ja sijasta”.³⁶
- 116 Sekä luterilaiset että metodistit tähdentävät erityisen viran olevan Jumalan asetus eikä inhimillinen järjestely.³⁷ Virkaan vihitään julkisessa jumalanpalveluksessa käten päälle panemisella ja rukouksella, jossa pyydetään Pyhän Hengen lahjaa vihittävän varustukseksi. Vihkijänä toimii piispa, mutta seurakunta kokonaisuudessaan rukoilee vihittävän puolesta ja tunnustaa hänen virkansa apostolisuuden. ”Ordinaatiossa kirkko ottaa vastaan apostolisen viran ja välittää sen henkilöille, joille Pyhä Henki antaa voiman.”³⁸
- 117 Vaikka vihkimiseen liittyy rukous hengellisen lahjan saamiseksi, sen edellytyksenä ovat toisaalta vihittävässä jo tunnistetut karismat. ”Toisaalta käten päällepanemisella ja

³⁶ *Augsburgin tunnustuksen puolustus VII*, 28.

³⁷ *Augsburgin tunnustus V; Book of Discipline* § 131.

³⁸ *Book of Discipline* § 303, 1.

rukouksella tunnustetaan ja vahvistetaan Jumalan jo antama armolahja; toisaalta se tehdään täydelliseksi palveluksen työhön.”³⁹

- 118 Virkaan vihkimisen edellytyksiin kuuluu vaaditun koulutustason ja persoonallisten ominaisuuksien ohella hengellinen valmistautuminen. Vihkimistä edeltää näiden ja muiden valmiuksien tutkiminen, ja vihkimisen osana kummassakin kirkossa tehdään vihittävälle kysymyksiä, jotka koskevat kirkon uskoon, oppiin ja järjestysmuotoon sitoutumista sekä pyrkimystä oman elämän esikuvallisuuteen. Metodistikirkossa kysymyksiä esitetään sekä vuosikonferenssin täysiyhteyteen otettaessa (suurin osa periytyy John Wesleyltä asti) että virkaan vihittäessä. Luterilaisessa kirkossa samantyyppiset kysymykset eivät ole yhtä yksityiskohtaisia vaan ryhmitellympiä.
- 119 Evankelis-luterilaisen kirkon lainsäädäntö erottaa toisistaan pappisviran ja papinviran: edellinen saadaan vihkimyksessä, kun taas jälkimmäiseen kutsuu seurakunta. Vihkimystä ei voi saada ilman kutsumusta virkaan joko seurakunnassa, kristillisessä järjestössä tai oppilaitoksessa. Kuitenkin pappi, jolla ei ole papinvirkaa, voi vihkimyksensä perusteella toimittaa pappisviran tehtäviä. Vihkimys on pysyvä eikä sitä voida toistaa – vihittävä lähetetään ”palvelemaan Kristuksen kirkkoa aina ja kaikkialla”.
- 120 Metodistisessa virkakäsityksessä ei tehdä erottelua pappisviran ja papinviran välillä, mutta sen sijasta tähdennetään konnektionalismia: pastorit eivät ole seurakunnan vaan koko kirkon palveluksessa ja kuuluvat pappien liittoon. Vihkimisen edellytyksenä on, että vuosikonferenssin pappisistunto ottaa uuden pappiskandidaatin yhteyteensä. Ellei vihitty henkilö hoida hänelle määrättyä tehtävää, hän ei voi olla konferenssin jäsen, mutta hänet voidaan ”paikallistaa” jonkin seurakunnan yhteyteen jolloin hän voi toimittaa virkatehtäviä vanhimman valvonnassa. Tässä mielessä vihkimyksen pysyvyys liittyy tehtävään. Kuitenkin metodistisenkin näkemyksen mukaan virkaan vihkiminen on toistamaton.⁴⁰

4.3.2 Pappi, diakoni ja piispa

- 121 Papin tehtävänä on ennen muuta sanan saarnaaminen ja kasteen ja ehtoollisen sakramenttien toimittaminen. Hän johtaa jumalanpalvelusta sekä kirkon toimintaa sen todistuksen ja palvelun tehtävissä. Hän toimii opettajana ja sielunhoitajana sekä vaalii kirkon järjestystä paikallisessa seurakunnassa.
- 122 Kumpikin kirkko vihkii myös diakoneja sanan ja palvelun tehtäviin. Diakonit on kutsuttu rakkauden palveluun erityisesti köyhiä ja syrjäytyviä sekä niitä kohtaan, jotka ovat suurimmassa tarpeessa. Sekä luterilainen kirkko että metodistikirkko ovat historiallisesti tähdentäneet rakkauden palvelun ja sosiaalisen vastuun merkitystä osana kirkon kutsumusta. Suomen evankelis-luterilaisessa kirkossa keskustellaan diakonian viran uudistamisesta ordinoituna virkana. Metodistikirkossa diakoni on ordinoitu vuosikonferenssin jäsen, joten hänen asemansa kuuluu erityiseen palveluvirkaan.
- 123 Metodistikirkossa vihittyjen vanhimpien lisäksi papillisia tehtäviä voi osaksi hoitaa pappisoikeudet jossain tietyssä seurakunnassa saanut paikallispastori. Paikallispastori saa vuodeksi kerrallaan luvan hoitaa seurakuntaa. Hänellä on rajoitettu oikeus sakramenttien toimittamiseen. Tällainen henkilö on opiskelemassa pastoriksi; hän on suorittanut ainakin

³⁹ *Porvoon yhteinen julkilausuma*, 47.

⁴⁰ *Book of Discipline* § 303, 5.

osan tutkinnosta, mutta häntä ei ole vihitty virkaan. Myös konferenssin jäseneksi kokeella oleva ja vihkimykseen valmistautuva henkilö voi osaksi hoitaa papillisia tehtäviä. Lisäksi diakoni voidaan nimittää paikallispastoriksi. Näistä tulee erottaa ”paikallistettu pastori”, joka on vihitty, mutta ei konnektion (konferenssin) jäsen. Joissain tilanteissa hän voi myös hoitaa sakramenteja. Kaikki tässä esitetty papillisten tehtävien hoito tapahtuu piispan antaman valtuutuksen nojalla ja piirikunnanjohtajan valvonnassa.

- 124 Kumpikin kirkko vihkii myös piispan virkaan. Piispalla on erityinen kaitsentavastuu apostolisen uskon säilyttämisessä ja välittämisessä eteenpäin sekä kirkon ykseyden vaalimisessa. Piispan kutsumus on siten olla merkki kirkon apostolisuudesta ja katolisuudesta. Kaitsennan virkaa (*episkopé*) hoidetaan ”henkilökohtaisesti, kollegiaalisesti ja yhteisöllisesti”.⁴¹ Kummassakin kirkossa kaitsennan funktioon osallistuvat piispan ohella muut virkaan vihityt sekä kirkon jäsenet eri tehtävissä (esim. kirkolliskokous, vuosikonferenssi ja Metodistikirkossa piispan nimittämä piirikunnanjohtaja, jonka palveluviran katsotaan kuuluvan piispuuteen). Piispan tehtävänä on paikallisia seurakuntia laajempi alueellinen kaitsenta. Luterilaisessa kirkossa tämä tapahtuu kunkin piispan hiippakunnassa, metodistikirkossa piispan alueella. Kaitsennan virka on palvelevaa johtamista.
- 125 Piispan virka ei ole pappisvirasta irrallinen virka, vaan sekä pappi että piispa ovat samassa Kristuksen asettamassa sanan ja sakramenttien virassa, jossa kummallakin on *jure divino* oikeus julistaa evankeliumia ja jakaa sakramenteja.⁴² Piispan ja papin virkojen välillä ei siten ole uskoon perustuvaa, olemuksellista eroa, mutta kummallakin on oma tehtävä, johon kyseiseen virkaan vihittäessä on erotettu ja jonka hoitamiseen on rukoiltu erityistä Pyhän Hengen lahjaa. Piispalle uskotaan papin virasta erillisiä oikeuksia (virkaan vihkimisten toimittaminen). Luterilaisessa kirkossa piispan virka on elinikäinen, metodistikirkossa määräaikainen (8 + 4 v.). Kummassakaan kirkossa piispan virkaan vihkimistä ei toisteta.
- 126 Kumpikin kirkko vihkii papiksi sekä miehiä että naisia. Metodistikirkossa ovat naiset voineet tulla ordinoiduiksi vuodesta 1956 alkaen; Suomessa ensimmäinen nainen vihittiin papiksi 1958. Evankelis-luterilaisessa kirkossa vastaava myönteinen päätös ja ensimmäinen pappisvihkimys toteutuivat 30 vuotta myöhemmin.

⁴¹ *Kaste, ehtoollinen ja virka* (BEM) III, 26; *Porvoon yhteinen julkilausuma*, 32 k; vrt. *Book of Discipline* § 427, 2.

⁴² *Augsburgin tunnustus XXVIII*, 5-7; *Episcopacy: A Lutheran – United Methodist Common Statement to the Church*, 18. Teoksessa: *Episcopacy*. Lutheran – United Methodist Dialogue II. Minneapolis: Augsburg 1990.

5. Johtopäätökset ja suositukset kirkoillemme

- 127 Olemme tulleet neuvotteluissa tuntemaan toisiamme luterilaisina ja metodisteina. Olemme perehtyneet toistemme kirkkojen opetukseen keskeisissä pelastuksen, sakramenttien ja kirkko-opin kysymyksissä. Niissä olemme tulleet vakuuttuneiksi yhteisestä uskostamme ja yhteisestä kutsumuksestamme. Olemme rukoillen työskennelleet Kristuksen kirkon ykseyden puolesta. Olemme näin kulkeneet kohti keskinäistä yhteyttä ja varustautuneet paremmin yhteiseen todistukseen, jotta Kristuksen oma rukous ”että maailma uskoisi” (Joh. 17:21) saisi täytyä kirkoissamme.
- 128 Neuvottelujen tuloksena suosittelemme kirkoillemme askeleiden ottamista lähempään yhteyteen. Se tapahtuu, kun kirkkomme viettävät yhteistä jumalanpalvelusta, jossa Jumalaa rukoillen tullaan yhdessä osalliseksi evankeliumin sanasta ja ehtoollisen sakramentista. Näin kirkkomme astuvat keskinäiseen alttarin ja saarnatuolin yhteyteen, johon sisältyy molemminpuolinen ordinaation tunnustaminen.
- 129 Suosittelemme kirkoillemme, että ne antavat yhdessä seuraavan julistuksen:
- 130 Koska meillä on perustava yksimielisyys uskon sisällöstä, vanhurskauttamisen ja pyhityksen opinkohdista, kasteen ja ehtoollisen sakramenteista sekä yhteinen näkemys kirkon olemuksesta ja tarkoituksesta, kristittyjen yhteisestä tehtävästä sekä kirkon virasta, me, Suomen evankelis-luterilainen kirkko, Suomen metodistikirkko ja Finlands svenska metodistkyrka, tunnustamme ja lupaamme seuraavaa:
- a) me tunnustamme:
- i. että toinen toistemme kirkot kuuluvat yhteen, pyhään, katoliseen ja apostoliseen Jeesuksen Kristuksen kirkkoon ja ovat todellisesti osallisia koko Jumalan kansan tehtävästä;
 - ii. että kirkkomme tunnustavat samaa apostolista uskoa ja että niissä julistetaan puhtaasti Jumalan sanaa ja toimitetaan kasteen ja ehtoollisen sakramentit oikein;
 - iii. että toinen toistemme vihityt papin, diakonin ja piispan virat ovat Jumalan lahjoja ja hänen armonsa työvälineitä ja että niihin vihityillä on sekä Hengen sisäinen kutsumus että Kristuksen valtuutus tehtävänsä hänen ruumiinsa eli kirkon kautta;
 - iv. että kirkoissamme hoidetaan kaitsentaa (*episkopé*) henkilökohtaisesti, kollegiaalisesti ja yhteisöllisesti apostolisen uskon ja elämän säilyttämiseksi ja eteenpäin välittämiseksi;
 - v. että piispan virkaa arvostetaan ja säilytetään kirkoissamme näkyvänä merkinä, joka ilmaisee ja palvelee kirkon ykseyttä ja jatkuvuutta.
- b) me sitoudumme:
- i. viettämään yhdessä jumalanpalvelusta ja toivottamaan toinen toistemme jäseniä tervetulleiksi ottamaan vastaan ehtoollisen sakramentti;

- ii. ottamaan vastaan toisen kirkon virkaan vihitty pappi, diakoni tai piispa ilman uutta vihkimystä mikäli hän siirtyy vastaavaan virkaan toisen kirkon palvelukseen, kulloinkin voimassa olevien säädösten mukaan;
- iii. kehittämään muotoja säännöllistä yhteistä neuvonpitoa varten uskon ja elämän kysymyksissä;
- iv. luomaan yhteisen todistuksen ja palvelun toimintoja paikallisella tasolla;
- v. syventämään pyrkimystämme Kristuksen kirkon ykseyttä kohti käymällä keskustelua avoimista kysymyksistä, joita vielä on edessämme ennen kirkkojemme täyttä yhteyttä.

131 Tultuamme evankeliumin sanassa tuntemaan Jumalan tahdon ja suunnitelman ”yhdistää Kristuksessa yhdeksi kaiken, mitä on taivaassa ja maan päällä” (Ef. 1:9–10), tahdomme kulkea rukoillen tätä päämäärää kohti. Kristus, jonka valtaan ”Jumala on alistanut kaiken” ja joka on asetettu ”kaiken yläpuolelle seurakunnan pääksi” (Ef. 1:22), on lähettänyt meidät kuuluttamaan hänen voittoaan kuolemasta ja elämään hänessä uutta elämää. Hän on ylösnousemuksessaan murtautunut raja-aidat ja avannut koko luomakunnalle uuden tulevaisuuden. Hän on läsnä meidän luonamme, mutta hän on myös esirukoilijamme kolminaisessa Jumalassa. Kun rukoilemme taivaallista Isäämme, emme rukoile vain yksin, vaan myös hänen Henkensä huutaa meissä. Tässä uskossa liitymme myös muita kirkkoja ja traditioita edustavien ekumeenisiin pyrkimyksiin. Yhdessä heidän kanssaan olemme luterilaisina ja metodisteina valmiit antamaan itsemme käytettäväksi työvälineinä Jumalan suunnitelmassa pelastaa ja sovittaa koko ihmiskunta ja koko luomakunta.